

ÖVERTORNEÅ
KOMMUN

Årsredovisning 2017

Innehåll

Vår berättelse	3
Kommunalråden har ordet	3
Kommundirektören har ordet.....	4
Fakta om Övertorneå kommun	5
Organisation.....	6
Förvaltningsberättelse	9
Vision, övergripande mål och prioriterade utvecklingsområden.....	9
Våra verksamhetsprocesser.....	10
Kommunens arbete med jämställdhetsintegrering.....	13
God ekonomisk hushållning.....	14
Kommunkoncernen.....	22
Nämndernas ekonomi	24
Investeringar.....	26
Personalredovisning och hälsobokslut.....	27
Sammanfattning och framtiden.....	32
Våra räkenskaper	34
Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning.....	34
Noter/tilläggsupplysningar	37
Driftsredovisning.....	50
Investeringsredovisning.....	51
VA-redovisning.....	52
Redovisningsprinciper	54
Begreppsförklaringar.....	56

Vår berättelse

Kommunalråden har ordet

Under året har mottagandet av vuxna asylsökande såväl som ensamkommande barn i stort sett upphört, vilket medfört att verksamheten vid hotellet och våra HVB-hem har avvecklats. Hotellet har upphört som asylboende. Allt eftersom de ungdomar som bott på våra HVB-hem uppnått 18-års ålder så har boendena avvecklats. Av våra fyra HVB-hem är det i skrivande stund endast ett som är i drift. Inom Socialnämndens och Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde har detta inneburit stora verksamhetsanpassningar. Kommunen har erbjudit anställda omplaceringar och personal har erbjudits pensionslösningar. Totalt är det ett fyrtiotal anställda som berörts av neddragningarna inom flyktingmottagandet, av dessa är det endast en handfull som inte kunnat erbjudas vidare anställning inom kommunens övriga verksamheter.

Under året har kommunen beslutat om en organisatorisk förändring av Övertorneå Energi AB samt beviljat borgen på 5 miljoner kronor för Energibolaget så att de även ska kunna bedriva elhandel i framtiden.

Inom natur- och kulturområdet har vi tagit strategiska långsiktiga beslut som kommer att göra Övertorneå kommun mer attraktiv för boende och besökare. Park- och naturområden blev egen enhet under kommunledningsförvaltningen. Konstens väg etapp 1 är genomförd. Ett tematiskt tillägg till översiktsplanen antogs under året, för att möjliggöra strandnära bebyggelse på utpekade områden från Risudden i söder till Pello i norr. Inom Projekt 2020 har det arbetats med vandringsled Isovaara, Särkijärvi isbana, gestaltningsprojekt, belysning av infarter, mastbelysning, samt marknadsplats vid Sparbanken Nord. Projektering och planering av båthamn och tillgängliggörande av Haapakylän Saari som rekreatiomsområde med gångbro från campingområdet till holmen.

En omorganisation inom kommunledningsförvaltningen har genomförts. Tillväxtenheten har upphört som egen enhet och övergripande ansvar för näringslivsfrågorna flyttas över till kommundirektören. Nuvarande kommundirektör avslutar sin anställning vid halvårsskiftet 2018 och i början av April 2018 tillträder vår nya kommundirektör sin befattning. Vi tackar Rolf Kummur för hans tid i kommunen och önskar Peter Juntti välkommen som ny medarbetare i kommunen.

Under året har vi försäkrat bort den pensionsskuld som är intjänad efter 1998 och har skuldförts i balansräkningen. Vi har försäkrat 14,9 mkr av 17,7 mkr i pensionspremier och med denna åtgärd får vi en garantiränta på pengarna, samt en framtida avkastning som ska möta våra ökade pensionskostnader. I och med detta tryggar vi pensionskostnaderna framåt och bygger inte upp skulder för framtida generationer. Kostnaderna för pensionsavtalen med anledning av avvecklingen inom flyktingverksamheten samt avslutet av kommundirektörsuppdraget har kostnadsförts under 2017 och kommer därmed inte belasta resultaträkningen i framtiden.

Årets resultat för 2017 uppvisar ett positivt resultat om 2,1 miljoner kronor.

Tomas Mörtberg

Kommunalråd

Tomas Vedestig

Kommunalråd

Kommundirektören har ordet

De senaste årens demografiska utveckling med allt fler äldre blir allt tydligare i vår kommun. Vi får ett ökat behov av välfärdstjänster samtidigt och vi kan tydligt konstatera att vi bara blir färre och färre i vår kommun. Det är uppenbart att kompetensförsörjningen och kommande arbetskraftsbrist kommer att vara en av våra största och svåraste utmaningar, för att vi skall kunna fortsätta att erbjuda t ex god skolundervisning och kvalitativ vård och omsorg av våra äldre.

Våra finansiella förutsättningar påverkas givetvis av vår befolkningsmängd. Samsyn och anpassning av kommunens verksamheter utifrån våra ekonomiska möjligheter kommer att ställa nya krav på oss i kommunen, framför allt krav på vår förmåga att samarbeta. Samverkan på bred front - företrädesvis inom kommunens egna verksamheter men också med andra kommuner och aktörer utanför vår egna kommunala verksamhet kommer förmodligen bli ett måste i framtiden för en kommun i vår storlek.

Förändringsprocessen medför ökade krav på ytterligare förbättrad och utvecklad styrning. Det känns därför bra att vi de senaste året arbetat betydligt mer intensivt med att utveckla målstyrningsprocessen i kommunen, där vi nu har en integrering mellan ekonomisystemet, budget- och prognos och vårt styr- och ledningssystem. Våra ekonomiska prognoser kan numera kopplas direkt till verksamhetsrapporterna. Förutom kvalitetsledning har vi även påbörjat processen med att implementera kompetensförsörjning, arbetsmiljöuppföljning och intern kontroll i samma system. Ett annat tydligt exempel på att vi i kommunen påbörjat den nödvändiga omställningsprocessen kan vi hitta i beslutet som försäkrar bort den pensionsskuld som är intjänad efter 1998 och som tidigare har skuldförts i balansräkningen. Vi har försäkrat ca 14,9 mkr av 17,7 mkr i pensionspremier.

Den minskade flyktingströmmen har inneburit att vi avvecklat ett stort antal boendeplatser på våra HVB-hem. Tyvärr så påverkar avvecklingen antalet arbetstillfällen i vår kommun. Den ekonomiska verkligheten med omfattande effektiviseringskrav har inneburit att kommunens nämnder och styrelsen varit nödsakade att påbörja arbetet med framtagandet av planer för att anpassa den kommunala servicenivån till framtida finansiella förutsättningar.

För att klara av denna omställningsprocess måste vi mer tydligt peka ut de utvecklingsmöjligheter som finns. Digitalisering är ett bra exempel på ett sådant område, både som en del av kommunens egen verksamhetsutveckling, men även som en viktig utvecklingsdel för våra kommunmedborgare, ett område som kommer att ställa nya krav på oss i kommunen, krav och förmåga att samarbeta med andra aktörer.

Framtiden kommer förmodligen också att innehålla betydligt mer ingående diskussioner om ägardirektiven till våra kommunala bolag. Våra ägardirektiv behöver en betydligt tydligare formulering med ett kraftigt förbättrat innehåll.

Vi behöver utveckla vår omvärldsorientering, fånga upp vad andra utanför kommunen tycker om vår närmiljö, våra tillväxtmöjligheter mm, vad vi behöver tillföra för att få tillstånd en tillväxt inom företagssidan. I vår omvärldsbevakning måste vi också utveckla nätverken till regionala och nationella beslutsfattare.

Ekonomi kommer på sitt sätt att styra oss även i framtiden, därför blir det än mer viktigt att vi utvecklar och arbetar fram olika ekonomiska framtidsbilder, som inte enbart bygger på förutsägelserna som till exempel skatteintäkter. Här är det viktigt att framtidsbilderna också kopplas till de ekonomiska konsekvenser där vi också studerar hur kommunens resultat- och balansräkning samt kassaflöde kommer att se ut, hur investeringsnivåer och ekonomiska målsättningar påverkar vårt framtida resultat.

Till sist ett stort tack till alla medarbetare som på bästa möjliga sätt alltid ställer upp för att utveckla och tillhandahålla en god service till alla våra kommunmedborgare. Ni är och förblir våra viktigaste ambassadörer.

Rolf Kumm

Kommundirektör

Fakta om Övertorneå kommun

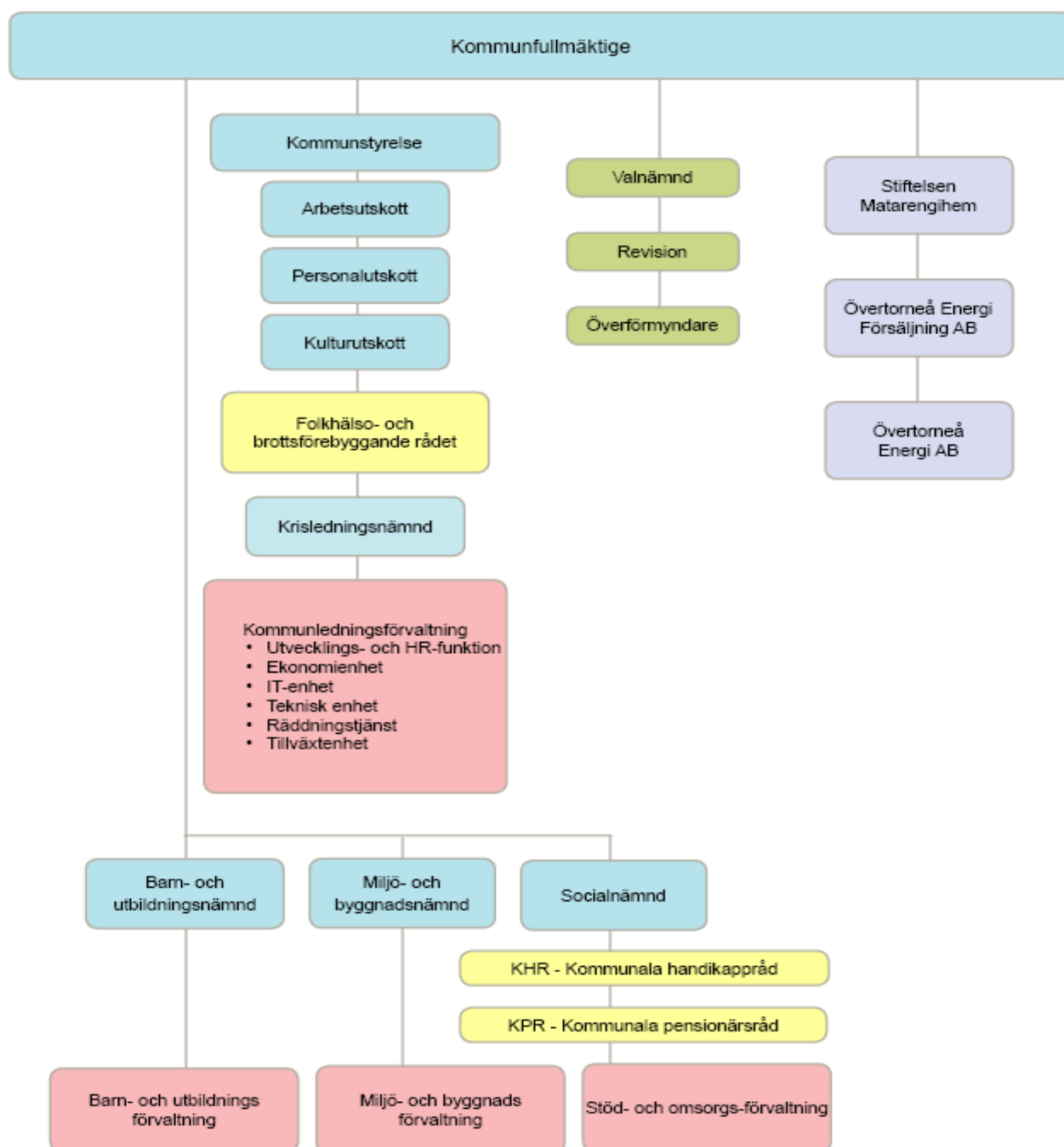
Fem år i sammandrag	2013	2014	2015	2016	2017
Folkmängd 31.12	4 709	4 711	4 603	4 534	4 461
Verksamhetens nettokostnader inkl. avskrivningar, Mkr	298,3	298,9	305,5	313,9	317,5
Skatteintäkter, generella stats- och utjämningsbidrag, Mkr	294,7	298,7	303,9	315,4	313,1
Finansnetto, Mkr	8,5	7,6	11,1	1,7	6,5
Årets resultat, Mkr	4,9	24,1	9,6	3,2	2,1
Investeringar, netto	21,4	19,3	19,2	16,8	16,1
Balansomslutning	504,9	518,2	533,1	510,2	510,2
Likvida medel, Mkr	186,4	191,0	201,4	204,1	211,9
Anläggningstillgångar, Mkr	303,9	304,7	306,8	278,7	275,0
Långfristig låneskuld, Mkr	50,0	50,0	50,0	20,0	20,0
Pensionsskuld/avsättning för pensioner, Mkr	19,4	19,9	21,8	22,0	5,0
Eget kapital, Mkr	359,2	383,2	392,8	396,0	398,0
Därav rörelsekapital, Mkr	124,7	148,5	157,9	159,3	148,0
Personalkostnader, totalt, Mkr	232,7	243,9	251,4	263,8	268,5

Mandatfördelning Parti/mandatperiod	1999-2002	2003-2006	2007-2010	2011-2014	2015-2018
Moderata samlingspartiet	2	2	2	1	1
Centerpartiet	5	6	8	6	7
Kristdemokraterna	2	2	1	1	1
Arbetarepartiet- socialdemokraterna	13	13	14	16	10
Vänsterpartiet	4	4	3	4	2
Övertorneå-alternativet	6	4	2	0	0
Norrbottnens sjukvårdsparti	3	4	5	2	2
Övertorneå fria alternativ	-	-	-	1	7
Sverigedemokrater	-	-	-	-	1
Totalt	35	35	35	31	31

Övertorneå kommun basfakta

	2017
Befolkning, 2017-12-31	4 461
Areal, km ²	2 374
Invånare/km ²	1,9
Antal män i procent	53
Antal kvinnor i procent	47
Antal 65 år och äldre i procent	32
Medelåldern	49

Organisation

Politikerna är uppdragsgivarna

Politikerna i Övertorneå kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnder är ytterst ansvariga för den kommunala servicen. De anger inriktningen för kommunens verksamheter - vad som ska prioriteras och vad som ska genomföras. Politikerna bestämmer i frågor om ekonomi och kvalitet och de beslutar om reglementen, förordningar, policybeslut och riktlinjer. De styr kommunen genom att ge uppdrag, sätta upp mål och tillhandahålla resurser till de olika verksamheterna ur kommunens totala budget.

De kommunanställda är verkställande

Det är anställda, medarbetarna och cheferna som ansvarar för att politiska beslut genomförs i det dagliga arbetet. De hanterar frågor gällande ekonomi, kvalitet, planering och arbetsledning. De anställda ansvarar också för att ta fram underlag för politiska beslut, att följa upp verksamheterna och att redovisa tillbaka detta till uppdragsgivarna - politikerna.

2017 i text och bild

Hälsa i skolan - ett samverkansprojekt mellan Övertorneå kommun och Luleå tekniska universitet

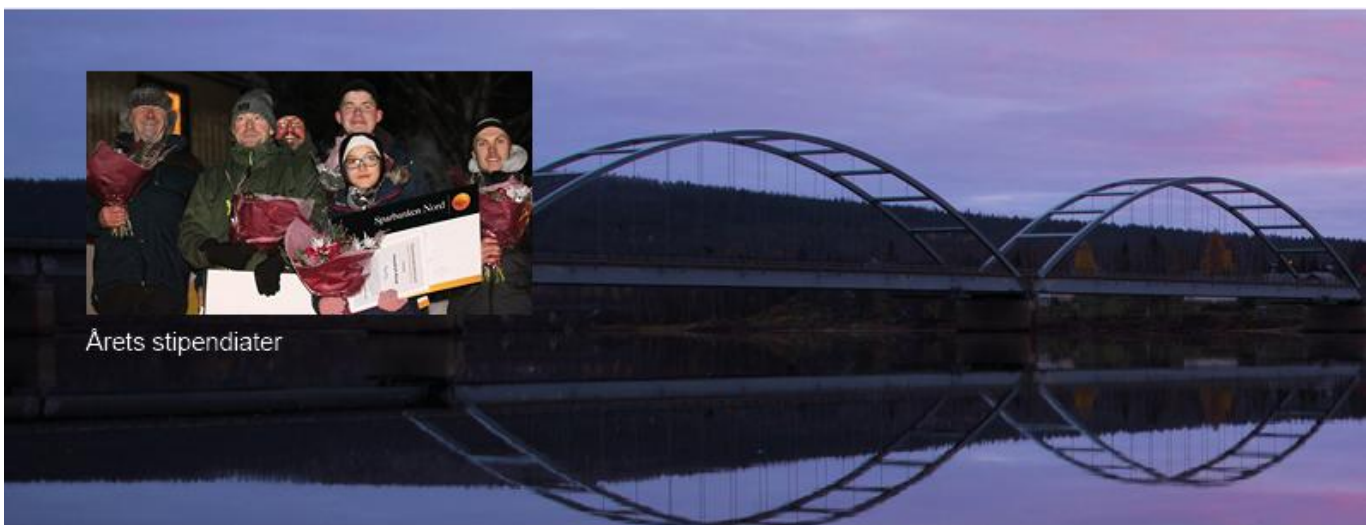
Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholm får information om Övertorneås minoritetspråksarbete

Jämställdhetsutbildning för politiker

Årets stipendiater

De första stegen på Konstens väg
Tre finalister av drygt 50 konstnärer ska ge förslag till konstnärlig utformning i steg ett av Konstens väg. Chun Lee Wang Gurt får uppdraget att uppföra den första gestaltningen.

Svensk Kommunrating ger betyg A för våra utmärkta finanser

SVT och SR öppnar en redaktion i Övertorneå för att göra journalistik på minoritetsspråket meänkieli

Avsiktsförklaring - medborgarlöfte mellan Länspolisområde Östra Norrbotten och kommunen

Visionsarbete för Övertorneå med turistentreprenörer, destinationsbolag, politiker och tjänstemän

Finland 100 år

Trotjänare uppvaktades av kommunfullmäktige

Förvaltningsberättelse

Vision, övergripande mål och prioriterade utvecklingsområden

Arbetet med den nya målstyrningsmodellen fortsätter. Den nya målstyrningsprocessen innebär i korthet att kommunfullmäktige fastställt sju målområden vars respektive syfte definieras i en övergripande process.

Inom varje målområde har sedan tre övergripande mål fastställts av kommunfullmäktige. Respektive nämnd och styrelse har sedan utarbetat ett antal prioriterade utvecklingsområden med utgångspunkt i de övergripande målen.

Utvecklingsområdena pekar ut de av nämnd och styrelse valda områden som bedöms bidra till uppfyllelse av de övergripande målen. Varje förvaltning har sedan i samråd med berörd nämnd/styrelse beslutat om ett antal aktiviteter som ska genomföras för att uppfylla de prioriterade utvecklingsområdena.

Bedömningen av måluppfyllelse utgörs av en sammantagen bedömning av förvaltningarnas inrapporterade resultat avseende genomförandegrad av beslutade prioriterade utvecklingsområden till respektive målområde.

Bedömningen utgår ifrån en tregradig nivå kodad med färger (röd, gul och grön). Målet ej nått, målet genomförts med avvikelse, målet nått eller på god väg att nås.

Detaljerad information kring nämnders och styrelsers arbete med beslutade prioriterade utvecklingsområden och aktiviteter finns att läsa i respektive nämnds och styrelsers verksamhetsberättelser.

Mål- och resultatstyrning

Övertorneå kommuns modell för mål- och resultatstyrning är uppbyggd av flera olika delar och syftar att skapa en "röd tråd" från kommunfullmäktige till de enskilda verksamheterna

Vision 2020

"En attraktiv och hållbar kommun i alla delar, med fokus på boende, miljö och näringsliv".

Värdegrund

Övertorneå kommuns verksamheter präglas av ett professionellt synsätt där vi tar ansvar för att kunden alltid är i fokus. Vi arbetar med att ständigt förbättra vår service utifrån rådande behov och i harmoni med en social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling.

Målområde

Kommunfullmäktige har identifierat sju målområden, vilka anger inriktningen för den kommunala organisationens arbete.

Övergripande mål

Till respektive målområde har kommunfullmäktige beslutat om tre övergripande mål, totalt 21 stycken.

Prioriterade utvecklingsområden

Med utgångspunkt i de övergripande målen utarbetar nämnder och styrelse specifika utvecklingsområden relaterat till respektive verksamhetsområde. Genomförandet av de prioriterade utvecklingsområdena bidrar till uppfyllelse av de övergripande målen.

Aktiviteter

Förvaltningarna utarbetar vilka aktiviteter som ska genomföras på verksamhetsnivå för att de av nämnden/styrelsen beslutade prioriterade utvecklingsområdena ska bli genomförda planenligt.

Genomförandegraden av aktiviteterna mäts genom mått och indikatorer.

Våra verksamhetsprocesser

De angivna verksamhetsprocesserna beskriver syftet med det tillhörande målområdet. Under varje verksamhetsprocess finns en sammantagen bedömning avseende måluppfyllelsen av de till målområdet relaterade övergripande målen.

Att tillgodose behovet av kultur och berikande fritid

Övergripande mål
◆ Kommunala beslut skall leda till förbättrade villkor för kultur- och föreningsliv
● Meänkieli och det finska språkets ställning ska stärkas
● Övertorneå kommun skall kännetecknas av en utökad kulturell mångfald

Till de övergripande målen har totalt 7 prioriterade utvecklingsområden utarbetats av nämnder och styrelse. Uppföljningen per 31 december visar att två av de tre övergripande målen uppnåtts. Målet, kommunala beslut skall leda till förbättrade villkor för kultur- och föreningsliv har uppnåtts delvis. Detta kan härledas till att det relaterade prioriterade utvecklingsområdet att utarbeta en kulturstrategi/plan inte kunnat färdigställas planenligt och därav förskjutits till 2018.

Styrelse och nämnder har under 2017 aktivt arbetat med stärka meänkieli och finska, genom olika aktiviteter inom skola och äldreomsorg. Arbetet sker i samverkan mellan kulturpedagog, handläggare och förvaltningar. Regelbundna samråd genomförs med representanter för de nationella minoriteterna för att tillvarata deras synpunkter och förslag. Ett bevis för det framgångsrika arbete som Övertorneå kommun bedriver är att vi tilldelats priset som årets Sverigefinska minoritetskommun 2017.

För att främja det kulturella utbudet har ett flertal teaterföreställningar genomförts under 2017 inom skolan och till allmänheten.

Att tillgodose behovet av miljö- och samhällsbyggnadsarbete

Övergripande mål
◆ Kommunala beslut skall gynna hållbar utveckling ekonomiskt, socialt och ekologiskt
● Kommunala verksamheter ska minska sin miljöpåverkan
● Övertorneå kommun skall ha en rättvis fördelning av resurser till kvinnor och män, flickor och pojkar

Totalt har 18 prioriterade utvecklingsområden utarbetats till de övergripande målen. Två av målen har uppnåtts medan ett uppnås med avvikelse. Att målet, *kommunala beslut skall gynna hållbar utveckling, ekonomiskt, socialt och ekologiskt* inte uppnåtts. Kan härledas till att arbetet med sanering av gamla SJ- området och kommunens gamla avfallsdeponi ännu inte genomförts till fullo.

Under andra halvåret 2017 har kommunstyrelsen arbetat aktivt med att minska verksamheternas miljöpåverkan, bland annat har tekniska enheten genomfört energibesparingsåtgärder i fastigheter och ekonomi-enheten minskat andelen pappersfakturer.

Gällande arbetet med jämställdhetsintegrering har, kommunstyrelsen genomfört lönekartläggning och tillsett att fördelningen av aktivitetsstöd till föreningar är jämt fördelad. Barn- och utbildningsnämnden har arbetat framgångsrikt med kompetensutveckling, information, fördelning av resurser utifrån behov och kartläggning.

Att främja näringsliv och arbete

Övergripande mål
◆ Övertorneå kommun skall erbjuda ett gott näringslivsklimat
◆ Övertorneå kommun skall vara en attraktiv kommun att leva, bo och arbeta i samt besöka
◆ Utbud av friluftsliv och rekreation skall utvecklas och förvaltas utifrån ett långsiktigt perspektiv

Till de övergripande målen har totalt 9 prioriterade utvecklingsområden utarbetats, samtliga av kommunstyrelsen. Alla tre målen har uppnåtts med avvikelse.

Att målet, *Övertorneå kommun skall erbjuda ett gott näringslivsklimat* inte uppnåtts i sin helhet beror på att samrådsmöten inte hållits vid alla större upphandlingar under året.

När det gäller målet, *Övertorneå kommun skall vara en attraktiv kommun att leva, bo och arbeta i samt besöka* har implementeringen av den grafiska profilen inte genomförts till fullo. Ett kontinuerligt arbete pågår med genomförande utifrån tillgängliga resurser och under året har nya dokumentmallar, e- post signatur, m.m. tagits fram och profilen har tillämpats vid marknadsföringsinsatser. Arbetet med implementering av den grafiska profilen kommer att fortsätta under 2018. Vidare har konstens väg, etapp 1 inte hunnit färdigställas under 2017, bland annat så återstår markarbeten och uppsättning av konstverk. Etapp 1 beräknas dock vara färdigställd sommaren 2018 varefter arbetet med etapp 2 påbörjas.

Målet, *Utbud av friluftsliv och rekreation skall utvecklas och förvaltas utifrån ett långsiktigt perspektiv* har uppnåtts delvis under 2017. Anledningen till detta är att arbetet med att utarbeta en kulturstrategi/plan har försenats samt att rönjningsarbeten inte kunnat genomföras planenligt. Orsaken härleds till att det funnits ett behov av att fördela resurser, vilket medfört att planeringen inte kunnat följas. Arbetet fortgår dock, och en kulturstrategi/plan beräknas vara färdigställd under 2018 och de områden som inte vegetationsröjts enligt plan under 2017 kommer att åtgärdas under 2018.

Att värna om demokrati

Övergripande mål	
	Kommunala beslut skall leda till förbättrade demokratiska villkor
	Möjligheten till samverkan och medborgardialog skall stärkas och utvecklas
	Övertorneå kommun karaktäriseras av öppenhet och erbjuder en god information till medborgarna

Till det övergripande målen har totalt 8 prioriterade utvecklingsområden utarbetats av kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Samtliga övergripande mål har uppnåtts.

Under året har en ungdomspolitisk strategi antagits och fullmäktigecaféer genomförts. Servicemätning inom ramen för KKiK har genomförts för att undersöka svarstiden av e-post och telefon och diskussionsträffar med föreningar har hållits. Barn- och utbildningsnämnden har genomfört elev- och vårdnadshavarenkäter, KUL- smedjan, husmöten. Socialnämnden har arbetat med att ta tillvara synpunkter gällande insatser i hemtjänst och särskilt boende.

Att tillgodose behovet av utbildning

Övergripande mål	
	Den kommunala förskolan och skolan skall uppnå av staten uppställda nationella mål
	Utbildning och lärande ska utgå ifrån individuella förutsättningar
	Trygghet, kreativitet och entreprenöriellt lärande utgör utgångspunkter

Totalt har två prioriterade utvecklingsområden utarbetats till de övergripande målen. Ett övergripande mål har uppnåtts och två mål har uppnåtts med avvikelse.

Inga prioriterade utvecklingsområden har varit utarbetade gällande målen att *Den kommunala förskolan och skolan skall uppnå av staten uppställda nationella mål* och *Trygghet och kreativitet och entreprenöriellt lärande utgör utgångspunkter*.

Det är dock viktigt att notera att trots avsaknaden av formaliserade utvecklingsområden har ett aktivt arbete relaterat till de övergripande målen bedrivits i den kommunala förskolan och skolan.

Förskolan och de lägre årskurserna i grundskolan redovisar god måluppfyllelse sett till lärande, utveckling och ämnesprov. Måluppfyllelsen sett till alla ämnen i årskurs 6-9 och gymnasiebehörigheten i årskurs 9 är inte uppnådd. Antalet elever som får en gymnasieexamen behöver också öka.

För att skapa förutsättningar för utbildning och lärande utifrån individuella förutsättningar har barn- och utbildningsnämnden genomfört analyser av nyanländas kunskapsutveckling, analyser av elevhälsa, arbetat med strukturer och riktlinjer för SKA arbetet samt genomfört kompetensutvecklingsinsatser utifrån antagen plan.

Trygghet som utgångspunkt är uppnått sett till systematik vid incidenter, utvärdering och granskning av Skolinspektionen.

Kreativitet och entreprenöriellt lärande som utgångspunkt är på god väg, genom verksamheten vid Makerspace och genom entreprenöriell verksamhet.

Under året har även fortsatt revitaliseringsarbete bedrivits för att stärka meänkieli och finska i enlighet med antagen plan för minoritetsspråksarbete.

Att tillgodose behovet av stöd och omsorg

Övergripande mål	
	Kommunal stöd och omsorg skall uppnå av staten uppställda nationella mål
	Förebyggande insatser är en naturlig del av det kommunala stöd- och omsorgsarbetet
	Stöd och omsorg skall utgå från den enskildes förutsättningar och bidra till goda levnadsvillkor och ett välfungerande liv.

Totalt 17 prioriterade utvecklingsområden har utarbetats relaterat till de övergripande målen, samtliga av socialnämnden. Samtliga tre övergripande mål har uppnåtts med avvikelse.

Under 2017 har socialnämnden arbetat med att färdigställa grunderna i kvalitetsledningssystemet och infört TimeCare Pool i verksamheterna.

En översyn av rutiner för handläggning av ekonomiskt bistånd är påbörjad men har inte hunnit färdigställas.

Ombyggnationer av centralköket har medfört att kylmat inte kunnat införas i full skala under 2017, detta beräknas dock vara i full gång under våren 2018.

För att stärka det förebyggande arbetet har socialnämnden under 2017 infört öppenvårdsverksamhet, påbörjat arbetet med en äldreomsorgsplan, återinrättat uppsökande verksamhet till äldre, arbetat med att stötta socialt företagande, erbjudit anpassade praktikplatser i samverkan med arbetsförmedlingen samt anordnat aktiviteter för allmänheten.

Arbetet med att införa nyckelfri hemtjänst samt att införa uppsökande verksamhet i syfte att kartlägga hjälpmedelsbehov och behov av förebyggande insatser i hemmet har försenats på grund av bland annat avsaknad av resurser.

För att skapa goda levnadsvillkor och förutsättningar för ett väl fungerande liv har socialnämnden under 2017 arbetat med att ta fram lämpliga mätmetoder för att mäta vårdtyngd för insatser inom ramen för LSS samt genomfört en översyn av boendestrukturen inom verksamheten för mottagande av ensamkommande barn. Brukarundersökningar för boende inom LSS har inte genomförts till fullo.

Att bedriva samhällsskydd och säkerhetsarbete

Övergripande mål	
	Övertorneå kommun ska vara en trygg kommun att leva i och besöka
	En hög skyddsnivå för medborgarna ska säkerställas
	Genom förebyggande arbete säkerställs en hög grad av säkerhetsänkande

Totalt har 7 prioriterade utvecklingsområden utarbetats till de övergripande målen. Två av målen har uppnåtts och ett mål har uppnåtts med avvikelse.

I arbetet med att verka för en trygg kommun har kommunstyrelsen genomfört ett arbete i samverkan med andra samhällsaktörer för att stärka tryggheten. Barn- och utbildningsnämnden har genomfört skyddsronder inom en majoritet av sina verksamheter, genomfört enkätundersökningar, tillsett att arbetet för likabehandling, arbetet för att motverka diskriminering

och kränkande behandling genomförts i enlighet med Skolverkets allmänna råd samt lagar och föreskrifter.

För att tillförsäkra en hög skyddsnivå har kommunstyrelsen arbetat med att säkerställa att tillgång till dricksvatten kan garanteras inom viss tid vid ett avbrott i vattenförsörjningen. Även att robusta IT-nät kan tillhandahållas, vilket minimerar risken för större störningar vid eventuella avbrott i bredbandsnätet.

När det gäller det förebyggande arbetet har kommunstyrelsen genomfört informationsinsatser, till skolelever för att öka kunskapen kring brandsäkerhet.

Kommunens arbete med jämställdhetsintegrering

Övertorneå kommun undertecknade 2009 den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet mellan kvinnor och män, i dagligt tal benämnd som CEMR deklARATIONEN. Undertecknandet av deklARATIONEN innebär ett offentligt ställningstagande av Övertorneå kommun för principen att jämställdhet ska råda mellan kvinnor och män, samt ett åtagande att vidta nödvändiga åtgärder för att uppfylla de sex grundprinciperna som anges i deklARATIONEN;

1. Jämställdhet är en grundläggande rättighet,
2. För att jämställdhet ska garanteras måste flerfaldig diskriminering och andra missgynnanden bekämpas,
3. Ett representativt deltagande av kvinnor och män i beslutsprocessen är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle,
4. Att avskaffa stereotypa uppfattningar om kön är avgörande för att uppnå jämställdhet,
5. Jämställdhetsintegrering av alla kommuner/regioners verksamheter är nödvändig för att främja jämställdhet,
6. Att handlingsplaner och program har tillräcklig finansiering är nödvändigt för att jämställdhetsarbetet ska nå framgång.

Den politiska viljeinriktningen har tydliggjorts genom kommunfullmäktiges antagande av det övergripande jämställdhetsmålet "*Övertorneå kommun ska ha en rättvis fördelning av resurser till kvinnor och män, flickor och pojkar*". Därigenom finns jämställdhet som en integrerad del i Övertorneå kommuns styrmodell och ligger till grund för det arbete som ska bedrivas av nämnder och styrelse inom respektive verksamhetsområde.

Under 2017 har ansvarig processledare utifrån rådande resurser prioriterat att genom informativa insatser stödja nämnder och förvaltningar i deras arbete med jämställdhetsintegrering av verksamheterna. Under 2017 har processledare, medverkat vid ett flertal tillfällen vid miljö- och byggnadsnämndens sammanträden för att diskutera jämställd samhällsplanering.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning definieras av Kommunallagen 5 § "För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning". Övertorneå kommun antar årligen, i samband med budget och flerårsplanen, finansiella och övergripande mål för verksamheten och dessa följs sedan upp i förvaltningsberättelsen. Vid en sammantagen värdering blir bedömningen att Övertorneå kommun uppnår god ekonomisk hushållning avseende de finansiella målen och delvis vad avser de övergripande verksamhetsmässiga målen.

Kommunen uppfyller alla fem finansiella mål som är fastställda av kommunfullmäktige.

Av de 21 övergripande målen, uppnås alla målen helt eller delvis. Bedömningen av måluppfyllelsen utgörs av en sammantagen bedömning av förvaltningarnas inrapporterade resultat avseende genomförandegraden av beslutade prioriterade utvecklingsområden till respektive målområde. Bedömningen utgår från en tregradig nivå; målet ej nått, målet genomförts med avvikelser, målet nått eller på god väg att nås.

<i>Måluppfyllelse</i>	<i>Mål</i>	<i>Resultat</i>
●	Oförändrad utdebitering.	Den kommunala utdebiteringen är oförändrad och har inte höjts sedan 1996. Övertorneå ligger med sina 21,75 kr lägst i länet.
●	Soliditeten ska vara oförändrad under planperioden och vid inget tillfälle understiga 65 %.	Under 2017 har soliditeten ökat något och uppgår till 78,0 % vilket innebär att målet är uppfyllt.
●	Till finansiering av investeringar avsätts medel motsvarande 6 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag eller lika stort belopp som avskrivningarna utgör, beräknat som ett genomsnitt över hela planperioden.	Årets nettoinvesteringar uppgår till 16,1 mkr eller 5,1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Under planperioden (2014-2016) uppgår nettoinvesteringarna i genomsnitt till 18,4 mkr, motsvarande 6,0 % av skatter och bidrag och i paritet med avskrivningarna.
●	Lån ska i princip endast upptas för finansiering av sådana investeringar som genererar intäkter till verksamheten.	Inga nya lån har upptagits under 2017.
●	Årets resultat ska vara positivt.	Årets resultat uppgår till 2,1 mkr.

Ekonomisk översikt

Finansiell analys

Årets resultat

Övertorneå kommun redovisar för år 2017 ett positivt resultat på 2,1 mkr. I årets resultat ingår redovisade kostnader för verksamheter som planerades via medel för framtida åtaganden, KF 2015-02-23 §2, finansiering från eget kapital 5,2 mkr för 2017 och 1,0 mkr för Projekt 2020, KF 2016-11-21 §103.

Inför budgetarbetet 2018 konstaterades att strukturella åtgärder behöver vidtas för att nå en budget i balans långsiktigt för kommunen.

Det innebär att personella åtgärder i form av pensionslösningar och avgångsvederlag har erbjudits till personer som varit 62 år och vars tjänst ej återbesatts. Detta belastar årets resultat med ca 3,0 mkr.

Rättelse av tidigare års pensionspremier belastar årets resultat med 1,0 mkr och redovisas som jämförelsestörande post i resultaträkningen. Nedskrivning av anläggningstillgångar belastar resultatet med 1,0 mkr.

Bidragande till det positiva resultatet är att arbetsmarknads- och integrationsenheten redovisar ett överskott mot budget på 11,7 mkr och att kapitalförvaltningen ger ett överskott gentemot budget på 2,1 mkr.

För 2016 redovisades ett resultat på 3,2 mkr, där medel för framtida åtaganden på 5,8 mkr ingick i årets resultat. För år 2015 redovisades ett resultat på 9,6 mkr, även det inkluderat kostnader motsvarande medel för framtida åtaganden samt familjecentral. I 2015 års resultat ingår avkastning på kapitalförvaltningen med 11,6 mkr. Att jämföras med 1,9 mkr år 2016.

2014 års höga resultat förklaras till stor del av rättelse av tidigare års redovisning av migrationsmedel för framtida åtaganden, 16,7 mkr.

Kommunens egen målsättning är att resultatet ska vara positivt vilket innebär att det finansiella målet är uppfyllt för 2017.

Balanskravet enligt kommunallagen

Kommunallagen stadgar att kommunen för ett räkenskapsår måste redovisa högre intäkter än kostnader. Ett krav på en ekonomi i balans föreligger därmed. Endast balans mellan intäkter och kostnader är dock inte tillräckligt för att nå en god ekonomi sett över en längre period. För att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar krävs att kommunen redovisar positiva resultat. Kommunens redovisade resultat enligt resultaträkningen är positivt och uppgår till 2,1 mkr.

Enligt praxis och rekommendationer bör inte realisationsvinster eller realisationsförluster medräknas då avstämning mot balanskravet görs. Resultat enligt balanskravet blir 2,1 mkr för 2017 och uppfyller därmed kommunallagens balanskrav. Kommunen har inget underskott att täcka från tidigare år.

Balanskravet, mkr	2016	2017
Årets resultat enligt resultaträkningen	3,2	2,1
Reducering av samtliga realisationsvinster	-	-
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-
Justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	1,6	-
Orealiserade förluster i värdepapper	-	-
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	4,8	-
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-
Balanskravsresultat	4,8	2,1

Intäkts- och kostnadsutveckling

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det råder balans mellan löpande intäkter och kostnader. Nettokostnaderna inklusive avskrivningar uppgick år 2017 till 101,4 % av skatter och generella statsbidrag/utjämningsbidrag, för 2016 uppgick nettokostnaderna till 99,5 %. I längden är det inte förenligt med god ekonomisk hushållning att ligga över 100 %.

Under året uppgick skatteintäkterna tillsammans med generella statsbidrag/utjämningsbidrag till 313,1 mkr, en minskning med 2,3 mkr i jämförelse med 2016. I statsbidraget för 2017 ingår ett extra bidrag som tilldelades kommuner och landsting med anledning av den rådande flyktingsituationen, för Övertorneås del uppgående till 4,7 mkr. Att jämföra med motsvarande bidrag som tilldelades för 2016 vilket uppgick till 9,3 mkr.

Verksamhetsintäkterna som till stor del består av bidrag och avgifter för bland annat flyktingverksamhet, barn- och äldreomsorg samt vatten och avlopp har minskat från 2016 med 3,9 %.

Verksamhetskostnaderna har minskat med 0,6 %, varav de största minskningarna är inom bidrag till föreningar/företag, köp av verksamhet från externa företag, köp av verksamhet från landstinget, köp av övriga konsulttjänster. Den största enskilda kostnads-posten är personalkostnader, vilka har ökat med 1,6 %.

Finansnettot uppgår till 6,5 mkr för år 2017. Det är en klar förbättring i jämförelse med föregående år och beror på att avkastningen på kapitalförvaltningen varit högre under året, 5,6 mkr, medan den uppgick till 1,9 mkr under 2016.

I finansnettot ingår även en utdelning från Övertorneå Energi AB på 0,5 mkr.

Tillgångar och skulder

Kommunens totala tillgångar uppgår till 510,2 mkr och är oförändrade sedan förra året. De materiella anläggningstillgångarna består av mark, byggnader, maskiner och inventarier och uppgår till 253,3 mkr, en minskning med 3,5 mkr. Av- och nedskrivningarna har varit högre än nyinvesteringarna vilket har gjort att tillgångarnas värde minskat under året.

De finansiella anläggningstillgångarna uppgår till 21,6 mkr och består till största del av aktiekapital i Övertorneå Energi Försäljning AB 3,0 mkr och Övertorneå Energi AB 12,0 mkr, samt grundfunds-kapital i stiftelsen Matarengihem på 2,9 mkr.

De likvida medlen och kortfristiga placeringarna har ökat med 7,8 mkr under året och uppgår till 211,9 mkr. Att jämföras med de kortfristiga skulderna som uppgår till 87,2 mkr. Kommunens likviditet, dvs kortfristiga betalningsberedskap är god.

I december togs ett beslut i kommunstyrelsen att efter genomförd upphandling försäkra bort 14,9 mkr av de totalt 17,7 mkr avseende upparbetade pensionsskulder i balansräkningen. KPA Pensionsförsäkring AB vann upphandlingen och i försäkringen av pensionspremierna får kommunen en garantiränta med 1,25 % på inbetalt belopp, samt att man överlåter riskerna för livslängdsrisk och ränterisk till försäkringskollektivet. Det kommer årliga fakturor på den löpande premien framöver vilket gör att kommunen inte fortsätter att bygga upp någon ny skuld i balansräkningen.

Den del av tillgångarna som finansieras med främmande kapital benämns skuldsättningsgrad vilken uppgår till 22,0 % för 2017. Motsvarande siffra för 2016 är 22,4 %. Tillgångarna är således till stor del finansierade med eget kapital.

Kommunens långfristiga skuld är 20,0 mkr, vilket är samma som föregående år.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme och visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel.

Förändringen i detta finansiella mått är beroende av investeringstakt, nyupplåning, andra skuldförändringar samt det ekonomiska resultatet. Av detta följer att ju högre soliditeten är desto mindre är kommunens låneskuldsandel och därmed minskar även kostnaden för räntor.

Kommunens soliditet uppgår 2017 till 78,0 % och har därmed förbättrats med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år.

Det finansiella målet för 2017 är att soliditeten ska vara oförändrad under planperioden och vid inget tillfälle understiga 65 %.

För att få ett mer relevant mått på soliditeten måste dock hänsyn tas till de pensionsåtaganden som redovisas utanför balansräkningen som en ansvarsförbindelse. Skulle detta åtagande, vid årsskiftet uppgående till 155,5 mkr inklusive löneskatt, läggas in som en avsättning i balansräkningen sjunker kommunens soliditet från 78,0 % till 47,5 % vilket fortfarande är bra jämfört med andra kommuner.

Många kommuner och landsting i landet skulle få en negativ soliditet om hänsyn tas till ansvarsförbindelsen.

Finansiering

Kommunen anlitar en extern kapitalförvaltare för en större del av de likvida medlen.

Enligt av kommunfullmäktige antagna riktlinjer 2014-03-01 ska kapitalet förvaltas utifrån en riskkontrollerande strategi. Fördelningen av kommunens kapitalförvaltning mellan räntor, aktier, alternativa placeringar och likvida medel ska anpassas utifrån bästa förhållanden på marknaden. Sedan juni 2013 är Söderberg & Partners kommunens externa kapitalförvaltare.

Portföljens bokförda värde per den 31 december 2017 uppgår till 184,9 mkr och marknadsvärdet till 198,1 mkr.

Det bokförda resultatet på externa kapitalförvaltningen uppgår till 5,6 mkr. Resultatet fördelas enligt följande; utdelning aktier 0,5 mkr, realisationsvinster aktier 2,9 mkr, realisationsvinster obligationer/värdepapper 2,9 mkr, förvaltningskostnader 0,6 mkr, realisationsförluster aktier/värdepapper 0,1 mkr.

Bokfört värde i mkr	2017-01-01	2017-12-31	Procent av portföljen	Förändring
Likvida medel	0,7	0,4	0,2	-0,3
Nordiska aktier	4,9	20,6	11,1	15,7
Globala aktier	1,0	11,2	6,1	10,2
Räntebärande tillgångar	158,0	149,8	81,0	-8,2
Alternativa tillgångar	15,0	2,9	1,6	-12,1
Totalt	179,5	184,9	100,0	5,4

Borgensåtaganden och pensionsförpliktelser

De totala borgensåtagandena var 195,3 mkr vid utgången av 2017, vilket är en minskning med 7,0 mkr mot föregående år. Av kommunens totala borgensåtagande är 189,1 mkr beviljade till kommunens helägda bolag. Någon större risk avseende dessa borgensåtaganden föreligger inte i dagsläget.

De senaste åren har inget infriande av borgensåtagande behövt ske.

Borgensåtagande, mkr	2016	2017
Stiftelsen Matarengihem	76,6	76,5
Övertorneå Energi AB	68,7	67,0
Övertorneå Energi Försäljning AB	50,0	45,5
Förlustansvar statliga bostadslån egnahemsägare	1,9	1,3
Brf Väktaren	5,1	5,0
Summa borgensåtagande	202,3	195,3

Övertorneå kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Sedan 1998 redovisas kommunens pensionsskuld enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del av pensionsskulden är viktig att beakta ur risksynpunkt, eftersom skulden ska finansieras under lång tid framöver. Pensionsutbetalningarna beräknas öka betydligt kommande år.

Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgår till 160,5 mkr inklusive löneskatt, varav 155,5 mkr redovisas utanför balansräkningen som ansvarsförbindelse. 5,0 mkr redovisas i balansräkningen som en avsättning för pensioner. Under 2017 har Övertorneå kommun genomfört en upphandling gällande löpande försäkring av förmånsbestämd ålderspension och inlösen av intjänad pensionsrätt. KPA Pensionsförsäkring AB vann upphandlingen. I anbudet från KPA får kommunen en garantiränta med 1,25% på inbetalt belopp, samt att man överlåter riskerna för livslängdsrisk och ränterisk till försäkringskollektivet. Av 17,2 mkr gick det att försäkra 14,9 mkr exkl löneskatt. Det kommer årliga fakturor på den löpande premien framöver vilket gör att kommunen inte fortsätter att bygga upp någon ny skuld i balansräkningen.

Pensionsförpliktelser inkl löneskatt, mkr	2013	2014	2015	2016	2017
Avsättningar	19,4	19,9	21,8	22,0	5,0
Pensionsförpliktelser	184	177,9	171,0	162,5	155,5
Total pensionsskuld *	203,4	197,8	192,8	184,5	160,5

Känslighetsanalys, mkr	
Ränteförändringar kommunens lån, 1%	0,2
Löneförändringar, 1%	2,7
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, minskning 75 personer	5,0
Kapitalförvaltning, förändring 1%	1,8
Förändrad utdebitering, 1 krona	8,6

Känslighetsanalys

En kommun påverkas många gånger av händelser utanför den egna kontrollen. Ett sätt att göra detta tydligt är att göra en känslighetsanalys som visar på hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation.

Lånen i de helägda dotterbolagen, Stiftelsen Matarengihem, Övertorneå Energi AB och Övertorneå Energi Försäljning AB tillsammans med kommunens egna lån uppgår till stora belopp. Ränteläget är fortfarande på en låg nivå och några större ränteförändringar förutses inte inom den närmaste framtiden.

Kommunen är känslig för förändringar i löne- kostnadsutvecklingen eftersom personalkostnaderna utgör en stor del av kommunens kostnader. Den befolkningsminskning som varit de senaste åren, påverkar kommunens ekonomi negativt och kommer att göra det framöver om inte den negativa trenden bryts.

Vad gäller intäktssidan så är kommunen, i likhet med större delen av landets övriga kommuner, i det närmaste fullständigt beroende av skatteintäkter och generella statsbidrag/utjämning. Tabellen visar hur olika förändringar av ett urval kostnads- och intäktsslag påverkar kommunens ekonomi.

Sammanfattande analys

Årsredovisningen avseende 2017 visar ett plus på 2,1 mkr. Det innebär att kommunen sedan balanskravets införande år 2000, uppfyller kommunallagens krav på en ekonomi i balans. En bidragande orsak till kommunens goda resultat genom åren är finansnettot som gett överskott i redovisningen samt erhållna migrationsmedel. Finansnettot har mellan åren 2003 – 2016 gett ett nettoöverskott på 65,0 mkr, i genomsnitt 4,6 mkr per år. För år 2017 uppgår finansnettot till 6,5 mkr.

Enligt tabellen nedan kan utvecklingen för vissa nyckeltal från år 2013 till 2017 avläsas, och där framgår det hur mycket kommunens finansiella ställning har förändrats under perioden. Kapitalförvaltningen har under åren ökat i värde och övergår numera nivån för pensionsskulden med ca 25,0 mkr.

Övertorneå kommun har en bra ekonomi jämfört med många andra kommuner. Verksamhetens nettokostnader ökar däremot i högre takt än skatteintäkter och statsbidrag/utjämning, vilket på längre sikt är ett hot mot god ekonomisk hushållning och kommer att innebära att ytterligare beslut gällande den framtida strukturen måste fattas. Inför budgetarbetet 2018 har strukturella åtgärder vidtagits inom framförallt socialnämndens områden, men ytterligare genomlysning av kommunens verksamheter måste fortsätta att genomföras för budgetåren 2019-2021 och framåt.

Övertorneå kommun har avsatt 30,0 mkr till resultatutjämningsreserven, RUR. Överskottet kan, under vissa förutsättningar och enligt beslutade riktlinjer, användas för att utjämna resultat ett enskilt år om kostnaderna överstiger intäkterna. Till exempel kan reserven användas för strukturförändringar vilka på sikt minskar driftkostnaderna.

Nedanstående tabell visar utvecklingen av ett urval nyckeltal från år 2013 till år 2017.

Utveckling av nyckeltal 2013-2017, mkr	2013	2017	Förändring
Eget kapital	359,2	398,0	38,8
Rörelsekapital	124,7	148,0	23,3
Likvida medel	186,4	211,9	25,5
Anläggningstillgångar	303,9	274,9	-29,0
Verksamhetens nettokostnad	298,3	317,5	19,2
Skatteintäkter/utjämningsbidrag	294,6	313,1	18,5
Finansnetto	8,5	6,4	-2,1
Långfristig låneskuld	50,0	20,0	-30,0

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen har till uppgift att spegla hur yttre omständigheter kan komma att påverka Övertorneå kommun. I ekonomirapporten "Om kommunernas och landstingens ekonomi – oktober 2017" görs en bedömning av det ekonomiska läget både inom och utom landets gränser. Omvärldsanalysen baseras på denna rapport samt även på samhällsekonomiska nyheter från sektionen för ekonomianalys hos SKL (Sveriges Kommuner och Landsting). Uppgifterna avseende regionen är hämtade från Arbetsförmedlingens sammanfattning av arbetsmarknadsutsikterna hösten 2017 och prognos för 2018.

Kostnadstrycket i offentlig sektor ökar

Den kraftiga ökningen av befolkningen i yngre och äldre åldrar är nu betydligt snabbare än den för antalet personer i yrkesverksam ålder. Därför tilltar behovet av verksamhet mer än det som beräknas kunna finansieras genom ökad sysselsättning och därmed ökade skatteintäkter. Om inga åtgärder vidtas uppstår ett gap mellan intäkter och kostnader på 59 miljarder kronor år 2021.

Kommunernas och landstingens arbete med att förändra och utveckla verksamheten måste intensifieras och i ännu större utsträckning inriktas på effektiviseringar med hjälp av ny teknik och nya arbetssätt. Staten måste bidra till att underlätta effektiviseringar i sektorn. Det sektorn behöver är mer av generella och värdesäkrade statsbidrag, och mindre av riktade, detaljstyrande bidrag.

Vart är ekonomin på väg?

Efter några års snabb tillväxt råder högkonjunktur i svensk ekonomi. SKL:s bedömning är att konjunkturen stärks ytterligare det närmaste året. Framst är det den inhemska efterfrågan via växande investeringar och ökad privat konsumtion som driver tillväxten. Det medför en BNP-tillväxt på runt 3 procent i år och nästa år. Därefter räknar man, enligt SKL:s framskrivningsmetod, med att ekonomin återgår till ett konjunktorellt normalläge och att tillväxttalen blir betydligt lägre efter 2018. Det innebär också att sysselsättningsutvecklingen och skatteunderlagets reala tillväxt blir svagare mot slutet av perioden. Det beror dels på återgången till ett konjunktorellt normalläge, dels på att ökningen av antalet personer i arbetskraften avtar.

Befolkningsstrukturen spelar stor roll för utvecklingen av sysselsättning och arbetslöshet. Det gäller till exempel åldersstrukturen, där arbetskraftsdeltagandet är olika stort i olika åldrar. Men vi vet också att sysselsättning och arbetslöshet skiljer sig åt beroende på födelse-land och tid i Sverige. De närmaste åren minskar antalet personer i arbetsför ålder som är födda i Sverige eller resten av Norden. Däremot ökar antalet utlandsfödda, inte minst gruppen flyktingar och deras anhöriga. Denna grupp har hittills haft en lång väg till arbete och därför en lägre sysselsättningsgrad och

högre arbetslöshet än inrikes födda. Trots ett allt större fokus på förbättrad integration räknar vi med att den förändrade sammansättningen på arbetsmarknaden innebär att sysselsättningsgraden minskar något framöver.

Starkt resultat i sektorn

Kommuner, landsting och regioner redovisar ett resultat på 26,6 miljarder kronor för 2017. Trots starkt resultat ökade skulderna med 8 procent till följd av en allt högre investeringstakt. SCB:s sammanställning av de preliminära boksluten 2017 visar att kommunerna har ett positivt resultat på 24 miljarder kronor medan landstingen landar på 2,6 miljarder. Sammantaget är resultatet en förbättring på 1,6 miljarder kronor i kommunsektorn jämfört med föregående år.

En fortsatt snabb ökning av skatteintäkter och ökade statsbidrag har bidragit till de goda resultaten. Ytterligare en orsak är kommunernas stora exploateringsvinster, som hänger samman med en väsentligt högre investeringstakt.

Behoven av välfärdstjänster ökar snabbare än någonsin

Sveriges befolkning ökar rekordsnabbt. Förra året ökade folkmängden med 144 000 personer. Det är den största ökningen sedan 1861. De kommande tio åren beräknas Sveriges befolkning öka med ytterligare 1 050 000 invånare, och skulle därmed passera 11 miljoner. Det innebär ett kraftigt tryck på att bygga ut verksamheterna i kommuner och landsting – och inte minst på investeringar i nya verksamhetslokaler.

Den största utmaningen är dock sammansättningen av befolkningsökningen. Befolkningen växer särskilt snabbt i yngre och äldre åldrar. Dessa grupper har särskilt stora behov av kommunernas och landstingens verksamheter. Efter att ha ökat med i genomsnitt en halv procent per år de senaste decennierna beräknas de årliga demografiskt betingade behovsökningarna till nästan 1,5 procent per år de närmaste åren, en ökningstakt som håller i sig under lång tid. Det innebär, i dagens kostnadsnivå, en årlig kostnadsökning som är cirka 10 miljarder kronor högre per år än vad som tidigare gällt till följd av befolkningsutvecklingen.

Problemet är att antalet personer i yrkesverksam ålder ökar väsentligt långsammare än den totala befolkningen.

Kalkylen – det går inte ihop

Det är ett stort problem med att få intäkter och kostnader att gå ihop. När ekonomin återgår till normal konjunktur kommer sysselsättningsökningen inte att vara tillräcklig för att klara behovsökningarna och ännu mindre några kostnadsökningar utöver vad som följer av befolkningsutvecklingen.

I både kommuner och landsting är investeringstrycket stort. Den växande befolkningen och behovet av att renovera eller ersätta äldre lokaler och anläggningar har inneburit kontinuerligt växande investeringar. Den utvecklingen ser ut att fortsätta. Det innebär ökade kostnader för avskrivningar och räntor som gör ekvationen ännu svårare att få ihop.

Om inga åtgärder vidtas skulle det uppstå ett gap mellan kostnader och intäkter på 59 miljarder kronor år 2021, varav 39 i kommunerna och 20 i landstingen. I kalkylen har vi räknat med att resultaten faller till 1 procent i både kommuner och landsting, vilket inte är långsiktigt hållbart. Det beräknade gapet är ingen prognos utan en illustration av behovet av resultatförbättrande åtgärder. Det kommer bland annat att krävas omfattande effektiviseringar för att klara såväl ekonomi som kvalitet i verksamheterna.

Överväldning av kostnader för personlig assistans

Sedan 2009 har ett antal domar i Högsta förvaltningsdomstolen lett till att praxis ändrats i försäkringskassans bedömningar av vilka personer som har rätt till personlig assistans. Förutom att detta skapat osäkerhet och oro hos de assistansberättigade har det medfört att kommunerna fått ta över ansvaret för ett antal personer som tidigare fått personlig assistans från Försäkringskassan.

Fram till 2015 beräknades den ökade kostnaden för detta till 2 miljarder för kommunerna. Sedan 2016 har restriktiviteten ökat ytterligare som en följd av nya domar. Det innebär att kommunerna har fått ta över ansvaret för ytterligare personer.

Den beräknade merkostnaden för kommunerna som en följd av detta var 2016 och 2017 sammantaget cirka 1,2–1,5 miljarder kronor.

Hur ska kommunerna och landstingen klara utmaningarna?

De strukturella utmaningar som kommunsektorn står inför är större än de vi har sett under den senaste femtioårsperioden. Det kommer att kräva ett gemensamt ansvarstagande från hela den offentliga sektorn.

Det innebär att staten måste hjälpa kommunerna och landstingen både med finansiering och med att underlätta det fortsatta arbetet med effektiviseringar och nya arbetsätt. Statens stöd måste bygga på att välfärden behöver utföras på ett nytt sätt.

Det finns vare sig tid eller råd att fastna i gamla sätt att tänka eller arbeta. Det går exempelvis inte att stimulera ökad personaltäthet eller traditionella arbetsmetoder. Det krävs ett nytänkande om hur verksamheten kan utvecklas och utformas.

Regionen

Arbetsförmedlingens beskrivning av arbetsmarknadsutsikterna hösten 2017 och prognos för 2018 visar att den svenska arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas mycket starkt. Under 2017-2019 ökar sysselsättningen med sammanlagt 227 000 personer. Samtidigt tilltar bristen på arbetskraft. Arbetslösheten minskar till 6,6 procent 2018, men ökar något till 6,7 procent 2019. 2017 ökar sysselsättningen med hela 97 000 personer i åldrarna 16-64 år. 2018 och 2019 växer sysselsättningen med 74 000 respektive 56 000 personer. Detta ger en sysselsättningsgrad på strax över 79 procent 2019.

Prognosen visar att både inrikes och utrikes födda kommer att få del av de nya jobben. Sysselsättningsgraden höjs i båda grupper och allra mest bland utrikes födda. Mer än åtta av tio nya jobb väntas gå till utrikes födda, där också majoriteten av den lediga arbetskraften finns.

Arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingens prognos för Norrbotten 2018 - Brist på arbetskraft hotar välfärd och tillväxt

En allt starkare tillväxt i världshandeln har smittat av sig på Norrbotten. Allt fler av länets företag ser optimistiskt på framtiden och antalet arbetslösa kommer att sjunka från omkring 6,8 procent till omkring 6,4 under det närmaste året. Det visar Arbetsförmedlingens prognos för arbetsmarknaden i Norrbotten.

Välfärden hotas av brist på arbetskraft

Men den starka konjunkturen, som gör att arbetslösheten kommer att sjunka ännu mer under det närmaste året, gör också att efterfrågan på arbetskraft ökar. Allt fler arbetsgivare uppger att de har allt svårare att få tag på arbetskraft, samtidigt som befolkningen i den yrkesverksamma åldern minskar.

– Det är ett hot mot Norrbottens tillväxt och välfärd, säger Daniel Nilsson, arbetsförmedlingschef i Luleå och Boden. Bristen på arbetskraft med rätt kompetens kan göra att företagen inte kan växa, trots att det är en urstark konjunktur. För att klara det här måste vi få ut den arbetskraft som finns i jobb så snabbt som möjligt. Till exempel nyanlända, personer med funktionshinder och de som varit arbetslösa lång tid. De är ett viktigt tillskott till vår arbetskraft.

Många av de företag som ingår i höstens undersökning ingår i besöksnäringen. En bransch som växer snabbt i Norrbotten. Visita har nästan 300 arbetsplatser i Norrbotten som medlemmar, en siffra som stigit enormt under de senaste åren. Bristyrken som nämns är kockar, men i dag ställer kunden även höga krav på service så servitörer/servitriser är också ett bristyrke.

Befolkningsutveckling

Invånarantalet var vid årsskiftet 4 461 personer. Det är en minskning sedan förra årsskiftet med 73 personer. Av folkmängden utgör 46,9 % kvinnor och 53,1 % män. Av dessa är 27,0 % utrikes födda.

Av tabellen nedan framgår antalet födda, döda, in- och utflyttade åren 2013-2017.

Åldersstruktur

Åldersstrukturen i en kommun är viktig ur kostnadsynpunkt. Målgruppen för den kommunala verksamheten är främst barn, ungdom och äldre. Förändringar i dessa åldersgrupper påverkar de kommunala kostnaderna i betydligt högre grad än i övriga ålderskategorier.

Den kommunala kostnaden för personer i åldersgruppen 0 till färdigutbildad ligger i storleksordning 75 000-140 000 kr per person och år. En färdigutbildad "kostar" cirka 8 000 kronor per år, samtidigt som personen genererar skatteintäkter till kommunen. Vid pensionsålder uppgår kostnaden för en person till cirka 20 000 kronor per år för att successivt öka till 310 000 kronor per år när individen kommer till en ålder av 80+.

Nedan framgår Övertorneå kommuns folkmängd och åldersstruktur mellan åren 2013 till 2017.

År	Födda	Avlidna	Netto	Inflyttade	Utflyttade	Netto	Antal invånare
2017	26	62	-36	218	255	-37	4 461
2016	30	80	-50	241	257	-16	4 534
2015	24	78	-54	225	279	-54	4 603
2014	39	73	-34	250	217	33	4 711
2013	25	78	-53	223	232	-9	4 709

Åldersstruktur

Ålder	0-6	7-17	18-24	25-44	45-64	65-79	80 +
2017	217	473	370	686	1 273	1 086	356
2016	227	474	394	683	1 338	1 055	363
2015	225	515	388	685	1 381	1 055	354
2014	249	550	389	720	1 415	1 023	365
2013	242	546	394	733	1 441	992	361

Kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår förutom kommunen även Stiftelsen Matarengihem (100 % - allmännyttigt bostadsföretag) samt de helägda energibolagen Övertorneå Energi AB och Övertorneå Energi Försäljning AB.

Syftet med koncernredovisningen är att skapa en helhet av de delar som utgörs av enheternas resultat- och balansräkning. Utgångspunkten är att dessa ska ses som en ekonomisk enhet med ett resultat och ett eget kapital. Detta innebär bland annat att transaktioner mellan enheterna måste tas bort.

Koncernredovisningen är i princip fristående från de enskilda enheternas resultat- och balansräkningar, men vid det praktiska arbetet med att upprätta den sammanställda resultat- och balansräkningen utgår man från respektive enhets redovisning.

Koncernredovisningen har gjorts enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Årets resultat för kommunkoncernen uppgick till 9,1 mkr (7,5 mkr). Det egna kapitalet för koncernen uppgår till 421,8 mkr (412,7 mkr). Koncernens resultat- och balansräkning, samt kassaflödesanalys med tillhörande notupplysning redovisas under avsnittet Våra räkenskaper.

Övertorneå Energi AB har under 2017 lämnat vinstutdelning med 0,5 mkr till kommunen i enlighet med bokslut 2016. Bokslutsberedning har hållits avseende eventuell vinstutdelning i bokslut 2017 och där har konstaterats att ingen vinstutdelning är aktuell detta år.

För ytterligare information om bolagen, se respektive bolags årsredovisning.

Stiftelsen Matarengihem

Vid räkenskapsårets utgång ägde och förvaltade Matarengihem 505 (505) lägenheter och 16 (16) lokaler samt flertalet bilplatser och garage. Av lägenheterna var 25 (27) oplacerade vid årsskiftet av vilka de flesta var lägenheter utanför Övertorneå centralort.

Under 2017 har renoveringar inom badrum och köksförnyelser ökat i omfattning mot tidigare år, vilket skett i enlighet med gällande underhållsplan. Detta har till stor del möjliggjorts genom det fortsatt låga ränteläget som rått under 2017 och som frigjort kapital till intensivare underhåll.

Den nya tekniken har 2017 liksom tidigare år kunnat ses i underhållsatsningar som gjorts inom stiftelsen. Under 2017 kan detta tydligast ses i den möjlighet som det digitala låssystemet Iloq fört med sig och nu gör att framtida kostnader för låssystemen kan komma att minska samtidigt som den interna effektiviteten ökar.

Av årets större underhållsåtgärder kan nämnas att omfattande takarbeten genomförts i Hedenäset där två fastigheter fått nya tak. Nytt ventilationsaggregat har installerats på fastigheten belägen på Tingshusvägen 1.

Ekonomisk analys

Den totala omsättningen har under året uppgått till 26,3 mkr (25,5 mkr). Stiftelsen Matarengihem förutspår en kvarvarande låg kostnad för de upptagna lån som bolaget har. Samtidigt väntas en viss avmattning i efterfrågan av speciellt större lägenheter som uppkommit till följd av minskad invandring till Sverige och Övertorneå kommun.

Framtiden

Under tidigare år har arbete påbörjats med att förändra hyressättningen till en modell som svarar bättre mot den enskilda lägenhetens kvalitéer och läge. Den nya hyressättningsmodellen kommer enligt nuvarande tidsplan att tillämpas från och med hyresförhandlingen som genomförs i början av 2019. Under den närmaste tiden förväntas Stiftelsen kunna fylla sina kompetensbehov med såväl egna som köpta upphandlade resurser. För att minska sårbarheten har Stiftelsen Matarengihem slagit ihop funktionen för administration och lokalvård.

Sammanfattningsvis förväntas Stiftelsen Matarengihem klara eventuella framtida förändringar inom såväl befolkningsutvecklingen samt förändringar rörande låneräntor med mindre justeringar av såväl lägenhetsbestånd som förändringar i planerad underhållstakt. Under 2017 inleddes också ett arbete där totalt tio lägenheter avvecklas i Hedenäset samtidigt som sju nya lägenheter kommer att tillskapas i en fastighet som förvärvades av Stiftelsen Matarengihem under året.

Övertorneå Energi AB

Bolaget bedriver koncessionspliktig verksamhet inom ramen för elnät inom Övertorneå och Haparanda kommuner.

Drift av två mindre kraftstationer.

Ekonomisk analys

Ett bra rörelseresultat men hög investeringstakt gör att likviditeten sjunker och är stundtals ansträngd.

Dagens nätreglering gör att ökade intäkter krävs för att vidmakthålla bolagets värde.

Stor osäkerhet om hur kommande nätreglering kommer att påverka intäkterna.

Framtiden

Fortsatt ombyggnation av elnätet med fokus på att bygga bort de äldsta delarna i elnätet.

Färdigställande av nytt kabelnät genom Potila och Risudden. Fortsatt ombyggnation mellan Luppjo och Övertorneå. Ombyggnation av elnät Matojärvi och Revonsaari.

Viktiga händelser under året:

- Inga kunder har varit utan el längre än tolv timmar.
- Nytt kabelförband inom Övertorneå centralort mellan Dalgatan Videvägen
- Ny belysning till idrottsplan och Särkijärvi utförd på entreprenad till Övertorneå kommun
- Nytt elnät i Tureholm, högspänning och lågspänning
- Större reparation av turbiner i kraftverken
- Ombyggnation av huvudlinjen linjen mellan Alkullen och Övertorneå.

Övertorneå Energi Försäljning AB

Drift av värmeverk för produktion av fjärrvärme inom Övertorneå centralort. Cirka 340 kunder. Elhandel med ett tiotal kunder som anslutits under året.

Ekonomisk analys

Fortsatt vinst men inget utrymme för intäktsökningar. Fortsatt avskrivning och amortering för att bädda inför kommande investeringar.

Framtiden

Kampen om bränsleråvara ökar. Elhandel är anvisningsleverantör till Övertorneå Energi AB inom nätkoncessionen.

Viktiga händelser under året:

- Förnyelse av ledningsnät under väg 99
- Uppstart av elhandel
- Inga omfattande driftstörningar med god tillgänglighet på biobränsleanläggningarna.

Resultaträkning bolagen (mkr)	Stiftelsen Matarengihem		Övertorneå Energi Försäljning AB		Övertorneå Energi AB	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Intäkter	25,5	26,3	19,3	20,0	31	33,5
Kostnader	-22,0	-22,3	-14,3	-14,6	-22,2	-22,3
Avskrivningar	-2,7	-2,7	-3,2	-3,2	-3,1	-3,4
Periodens rörelseresultat	0,9	1,3	1,8	2,2	5,6	7,8
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader	-1,3	-0,8	-0,2	-0,2	-1,1	-0,8
Periodens resultat efter finansiella poster, före skatt och bokslutsdispositioner	-0,4	0,5	1,6	2,0	4,5	7,0

Nämndernas ekonomi

Budgetavvikelsen för styrelse/nämnder uppgår till 2,0 mkr medan kommunens totala avvikelse uppgår till 6,2 mkr, medräknat 5,2 mkr för framtida åtagande och 1,0 mkr för Projekt 2020 som tillförts årets budget från eget kapital. Även Socialnämndens projekt inom

Öppenvårdsverksamheten på 2,1 mkr finansieras i årets resultat, vilket innebär att ingen återställning från resultatutjämningsreserven (RUR) behöver göras för 2017, KF § 26/2017.

Nämndernas avvikelse mot helårsbudget 2017

	Nettokostnad		Avvikelse mot budget
	2016	2017	2017
Kommunfullmäktige	0,6	0,6	0,0
Revision	0,9	0,8	0,0
Överförmyndare	0,5	0,7	0,0
Kommunstyrelse (inkl projekt 2020)	69,8	67,4	-6,2
Miljö- och byggnadsnämnd	2,5	2,4	0,3
Barn- och utbildningsnämnd	110,3	110,2	2,6
Socialnämnd	124,6	131,3	5,3
Summa nämnder	309,2	313,4	2,0

Kommunfullmäktige redovisar en positiv avvikelse på 31 tkr mot budget.

Revisionen redovisar ett underskott på 31 tkr mot budget.

Överförmyndaren redovisar en budget i balans.

Kommunstyrelsens avvikelse mot budget uppgår till minus 6,2 mkr. Största avvikelserna inom kommunstyrelsens verksamhetsområden återfinns inom Tekniska enheten - 5,8 mkr. Fastighetsorganisationen redovisar ett underskott på 3,0 mkr vilket består bland annat av ökade kostnader för halkbekämpning, höga kostnader för uppgraderingar av styr- och reglerteknik, dubbelbemanning, ökade kapitalkostnader samt viss lokalanpassning för nya hyresgäster. Gator och VA & renhållning - 3,0 mkr, där avfallsverksamheten har fått utökade kostnader då mängden av avfall stigit samt ökade hanterings- och bortforslingskostnader. Vinterväghållningsverksamheten har inte lyckats hålla budget på grund av den snörika vintern.

VA- verksamhetens underskott beror dels på för högt budgeterad intäktssida men också på det nya slamavtalet som tecknats vilket har medfört ökade kostnader.

Centrala kommunledningsförvaltningen visar ett underskott på - 1,1 mkr, vilket beror på avtalsuppgörelse på kommunchefsnivå.

Projekt 2020 finansieras enligt beslut från kommunfullmäktige via eget kapital och för 2017 ingår kostnader på 0,9 mkr inom kommunstyrelsens ansvarsområde.

Miljö- och byggnadsnämndens visar en positiv budgetavvikelse på 0,3 mkr vilket till största del beror på vakant tjänst som livsmedelsinspektör första halvåret samt att en handläggare är tjänstledig under ett år från maj 2017- maj 2018.

Några stora ärenden när det gäller bygglovsansökningar har genererat mera intäkter samt en ny taxa inom miljöområdet har börjat gälla från 1 mars vilket också bidragit till överskottet.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett överskott på 2,6 mkr. Förvaltningen visar ett överskott på 1,1 mkr. Asylättersökningsmedel och schablonmedel för anhörig- och kvotinvandring har inneburit höga intäkter som har använts främst till pedagogisk personal inom svenska som andraspråk.

Interkommunal ersättning för grundskola i annan kommun är mindre än budgeterat och avslutning har gjorts av äldre projektintäkter. Ersättningen till fristående verksamhet har blivit mindre på grund av färre barn i förskola och fritids.

Förskole- och fritidshemsavgifterna visar överskott på grund av fler inskrivna barn än beräknat. Totalt sett visar grundskoleverksamheten inklusive fritidsverksamheten ett överskott på 0,1 mkr.

Gränsälvgymnasiet uppvisar ett positivt resultat med 0,4 mkr på grund av ett högre elevantal än förväntat, vilket gett ökade interkommunala ersättningar.

Kommunal vuxenutbildning visar överskott på 1,2 mkr vilket beror på nationellt bidrag samt att kostnaden för Sfi flyttats över till språkin introduktionsprogrammet och svenska som andra språk då flertalet vuxna elever studerade Sfi vid folkhögskolan.

Socialnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse på 5,3 mkr. Den största anledningen till nämndens överskott återfinns inom arbetsmarknads- och integrationsenheten som redovisar en positiv budgetavvikelse på 11,7 mkr.

Nämndens kärnverksamheter gör ett stort underskott på totalt 5,1 mkr, vilket också är anledningen till att strukturella åtgärder vidtagits för att minska kostnaderna och effektivisera verksamheterna. Bland kärnverksamheterna återfinns det största underskottet inom LSS/SFB och IFO. Inom IFO beror underskottet främst på den nystartade öppenvården som ej funnits med i budgeten och inom LSS/SFB beror underskottet på försäkringskassans allt hårdare bedömningar gällande assistansersättning.

Socialnämndens övergripande verksamhet visar ett stort underskott till följd av omstruktureringskostnader såsom avgångsvederlag m.m.

Socialnämndens projekt inom Öppenvårdsverksamheten, 2,1 mkr, finansieras i årets resultat. Det innebär att ingen återställning från resultatutjämningsreserven (RUR) behöver göras för 2017, KF § 26/2017.

Nämndernas avvikelser finns mer utförligt redovisade i respektive nämnds verksamhetsberättelse, vilka presenteras i separata dokument.

En förutsättning för en ekonomi i balans är god budgetföljsamhet i verksamheterna. Nämndernas avvikelser pekade i delårsrapporten efter juni månad på en avvikelse jämfört med budget på -2,6 mkr och kommunen prognostiserade totalt sett ett underskott för 2017. Nämnderna uppdrogs av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige att vidta åtgärder för att nå en

budget i balans vid årets slut och ny uppföljning genomfördes per sista oktober. Vid oktoberprognosen redovisade nämnderna ett överskott mot budget på 5,2 mkr och totalt sett skulle kommunen redovisa ett överskott för året. Överskottet har till stor del att göra med att arbetsmarknads- och integrationsenheten redovisar ett stort överskott på totalt 11,7 mkr. Däremot redovisar flera av kärnverksamheterna inom socialnämnden stora underskott och strukturella åtgärder för 2018 inom kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden är vidtagna och får full effekt andra halvåret 2018.

Driftsredovisning

Driftsredovisningen i tabellform finns tillsammans med övriga rapporter under avsnittet Våra räkenskaper. Den innehåller förutom nämndernas redovisning och budgetavvikelse även redovisning av kostnader som inte är direkt hänförliga till enskild nämnd samt redovisning och avvikelse när det gäller skatteintäkter och bidrag samt finansiella intäkter/kostnader.

Skatteintäkterna blev 1,1 mkr högre än budgeterat medan de generella statsbidragen/utjämningsbidragen blev 0,4 mkr lägre.

Finansnettot blev 3,0 mkr bättre än budgeterat beroende på att avkastningen på kapitalförvaltningen varit bra under året. Man har också köpt och sålt en del värdepapper för att möta vår riskkontrollerande strategi vilket har bidragit till realiserade vinster.

Avvikelsen för avskrivningar och återförda kapitalkostnader uppgår till -0,6 mkr. Justering för osäkra kundfordringar medförde en positiv resultatpåverkan på 0,1 mkr.

Potten för central löneökning visar en positiv avvikelse mot budget med 0,6 mkr och posten för utbetalda pensioner visar en negativ avvikelse med 0,6 mkr, tillsammans med justering för beräknat po-påslag och pensionskostnader ger det ändå en positiv budgetavvikelse på 1,1 mkr.

Investeringar

För år 2017 uppgår nettoinvesteringarna till 16,1 mkr. Nettobudgeten för investeringar, inklusive tilläggsanslag 8,2 mkr, uppgår till 26,5 mkr, vilket resulterar i att avvikelsen mot budget uppgår till 10,4 mkr.

Av de budgeterade investeringsprojekten är många påbörjade och enligt beslut KF §4 2018-02-19

överförda till 2018. Ytterligare några projekt är återaktualiserade att utföras 2018.

En redovisning per projekt finns under avsnittet Våra räkenskaper.

Investeringsredovisning 2017, per nämnd/styrelse, mkr

Nämnd/styrelse	Årsbudget	Tilläggsanslag	Redovisning	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse	16,2	7,8	15,2	8,8
Barn-och utbildningsnämnd	1,1	0,0	0,3	0,8
Socialnämnd	1,0	0,4	0,6	0,8
Summa	18,3	8,2	16,1	10,4

Personalredovisning och hälsobokslut

Personal i siffror	2015	2016	2017
Antal anställda			
Tillsvidareanställda	443	450	446
Andelen män (%)	21,2	21,3	20,2
Andelen kvinnor (%)	78,8	78,7	79,8
Medelålder	52,9	52,4	51,5
Medelsysselsättningsgrad (%)	93,0	93,1	92,5
Kvinnor	91,9	92,0	91,5
Män	97,0	97,1	96,3
Medellön	27 120	27 929	28 766
Kvinnor	26 741	27 725	28 585
Män	28 517	28 685	29 481

Kvinnors lön i % av männens	2015	2016	2017
Kvinnor	93,7	96,6	96,9

Kommentar lönekartläggning

En lönekartläggning genomförs årligen, där man identifierar eventuella behov av prioriteringar inför kommande löneöversyner utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Kartläggningen genomförs i samverkan med arbetstagarorganisationerna och utmynnar i en lönekartlägningsrapport. Skillnaderna mellan kvinnor och mäns medellön har minskat de senaste tre åren.

Antal årsarbetare/förvaltning	2015	2016	2017
Kommunstyrelsen			
Tillsvidareanställda	112,4	67,8	62,5
Visstidsanställda/timanställda	53,5	18,8	16,1
Barn- och utbildningsnämnden			
Tillsvidareanställda	108,6	118,4	122,5
Visstidsanställda/timanställda	31,9	38,6	42,2
Socialnämnden			
Tillsvidareanställda	195,1	221,2	216,7
Visstidsanställda/timanställda	77,6	121,7	123,2
Kultur- och fritidsnämnden			
Tillsvidareanställda	8,6		
Visstidsanställda/timanställda	2,4		
Miljö- och byggnadsnämnden			
Tillsvidareanställda	3,5	3,5	2,9
Visstidsanställda/timanställda	0,7		0,6
Tillväxtenheten			
Tillsvidareanställda	2,3	3,1	2,8
Visstidsanställda/timanställda	1,2	0,7	1,8
Totalt	597,8	593,8	591,2
varav tillsvidareanställda	430,5	414,0	407,4

Kommentar antal årsanställda

Förändringarna i antalet årsarbetare per nämnd/styrelse kan förklaras av att man har förflyttat verksamheter under åren 2015-2017. Kostverksamheten och integration/arbetsmarknad har flyttats från kommunstyrelsen till socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Fritidsgården flyttades från kultur- och fritidsnämnden till socialnämnden 2016 och sedan vidare till barn- och utbildningsnämnden 2017. 2016 flyttades biblioteken från kultur- och fritidsnämnden till barn- och utbildningsnämnden.

Personalkostnader, tillsvidareanställda	2015	2016	2017
Totalt	126,6	123,8	125,2
varav övertidskostnader/fyllnadstid	1,8	1,5	1,4
varav sjuklönekostnader	2,6	2,1	2,3
varav arvoden, förlorad arbetsförtjänst	0,1	0,1	0,1
<i>Samtliga kostnader exkl PO</i>			

Personalkostnader/nämnd	2015	2016	2017
Kommunstyrelsen	33,5	20,3	19,8
Barn- och utbildningsnämnden	34,7	38,7	40,9
Socialnämnden	55,0	63,7	63,6
Miljö- och byggnadsnämnden	0,9	1,0	0,9
<i>Samtliga kostnader exkl PO</i>			

Kostnader för övertid/fyllnadstid per nämnd	2015	2016	2017
Kommunstyrelsen	0,4	0,4	0,3
Barn- och utbildningsnämnden	0,1	0,1	0,1
Socialnämnden	1,1	1,1	0,9
Miljö- och byggnadsnämnden			
<i>Samtliga kostnader exkl PO</i>			

Kommentar övertid och fyllnadstid

Ökningen av kostnaden för övertid och fyllnadstid inom barn- och utbildningsnämnden från år 2016 till 2017 förklaras delvis av extra insatser för barn med särskilda behov av stöd, samt delvis av deltidsanställda som jobbar extra vid behov, vilket ger fyllnadstid.

Prognos pensionsavgångar vid 65 års ålder

Yrke/år	2018	2019-2020	2021-2022	2023-2024	2025-2026	2027-2028	Totalt
Förskollärare/Fritidspedagog		2	2	3	3	5	15
Lärare tidigare år		3	2	3	3		11
Lärare senare år		2	3	2	2	1	10
Förstelärare		2	3				5
Gymnasielärare/Specialpedagog		1		1	1		3
Övriga lärare	1			1		2	4
Barnskötare		1		1	1		3
Sjuksköterska/ HS-grupp	1		1		1	2	5
Undersköterska	5	7	12	17	11	11	63
Personlig assistent	2	3	3	1	1	4	14
Handledare	2		6		4	2	14
HVB-hem							
Kock/Kokerska/Köksbiträde		1	1			1	3
Lokalvårdare/Vaktmästare	1	3	4	2	1		11
Administration/tjänstemän	3	2	5	3	7	6	26
VA	1			3			4
Övriga	1		2	2	2		7
Totalt	17	27	44	39	37	34	198

Kommentar personalomsättning

De närmsta tio åren kommer cirka 44 % av alla tillsvidareanställda att uppnå pensionsålder. Behovet av kompetens kommer att vara stort inom i princip alla verksamheter.

Personalomsättning 2016 och 2017

Under 2016 var det 59 tillsvidareanställda som slutade, eller bytte anställning inom kommunen.

2017 var antalet 64, varav 10 avgick med pension, 28 slutade på egen begäran, 17 bytte tjänst inom kommunen, 3 har sagts upp och 6 slutade på grund av annan orsak (avgångsvederlag, överenskommelse, sjukbidrag m.m.).

Hälsobokslut

Samtliga arbetsgivare är skyldiga att redovisa uppgifter om sjukfrånvaron i årsredovisningen. Den totala sjukfrånvaron skall anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Det huvudsakliga syftet med redovisningen av sjukfrånvaron i årsredovisningen är att skapa ett material som är jämförbart över sektorsgränserna.

Uppgift ska också lämnas om:

- Den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer,
- Sjukfrånvaro för kvinnor respektive män samt
- Sjukfrånvaro för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre

Sjukfrånvaro (%) totalt						
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Kvinnor	7,00	7,03	6,69	35,70	38,11	44,51
Män	3,79	3,47	3,86	45,90	44,92	40,85
- 29 år	2,09	4,88	3,36	0	20,90	10,78
30-49 år	4,15	4,91	5,12	21,51	24,45	37,23
50 -	7,25	6,79	6,76	41,51	44,98	48,62
Totalt	6,21	6,13	5,98	37,25	39,09	43,90

Den totala sjukfrånvaron i kommunen har minskat något under de tre senaste åren. Andelen korttidsfrånvaro har också minskat, vilket är positivt.

Sjukfrånvaro (%) per nämnd				Sjukfrånvaro > 60 dagar av total frånvaro		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Kommunstyrelsen + miljö- och byggnadsnämnden	5,97	9,02	6,84	36,26	53,32	60,68
Barn- och utbildningsnämnden	4,86	3,86	4,95	48,96	38,42	36,92
Socialnämnden	7,21	6,45	6,30	33,46	33,46	41,90

Av integritetsskäl visas siffror för miljö- och byggnadsnämnden tillsammans med kommunstyrelsen.

Sjuklönekostnad exkl PO	2015	2016	2017
Kommunstyrelsen	866,7	276,2	367,8
Barn- och utbildningsnämnden	625,4	578,2	796,3
Socialnämnden	1 419,1	1 692,4	1 579,5
Kultur- och fritidsnämnden	66,1		
Totalt	2 977,4	2 546,8	2 743,6

Frisktal (%)	2015	2016	2017
Kvinnor	29,97	39,05	40,47
Män	48,11	56,19	55,88
Totalt	34,04	42,77	43,71

Frisktalet anger andel medarbetare med 0 dagars sjukfrånvaro. Andelen friska har totalt sett ökat de senaste tre åren. Arbetsgivaren behöver fortsätta att arbeta aktivt med rehabilitering och det förebyggande arbetsmiljö- och hälsoarbetet. Ett aktivt arbete med dessa frågor går hand i hand med målsättningen att vara en attraktiv arbetsgivare, leverera tjänster av god kvalitet och höja kommunens konkurrenskraft på arbetsmarknaden.

Sammanfattning och framtiden

Årsredovisningen avseende 2017 visar ett plus på 2,1 mkr och kommunen uppfyller kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

En bidragande orsak till kommunens goda resultat genom åren är finansnettot som gett överskott i redovisningen. Kapitalförvaltningen har under åren ökat i värde och överstiger nu nivån för den totala pensionsskulden med ca 25,0 mkr.

Övertorneå kommun har en bra ekonomi jämfört med många andra kommuner. Verksamhetens nettokostnader ökar däremot i högre takt än skatteintäkter/utjämningsbidrag, vilket på längre sikt är ett hot mot god ekonomisk hushållning och kommer att innebära att fortsatta beslut gällande den framtida strukturen måste fattas.

Inför budgetarbetet 2018-2020 har strukturella åtgärder vidtagits inom framförallt socialnämnden, men även barn- och utbildningsnämnden samt kommunstyrelsen har anpassat verksamheten för att få en budget i balans.

En minskande befolkning tillsammans med den demografiska utvecklingen i hela landet medför också behov av översyn av pågående verksamheter.

De senaste åren har kommunen haft ett högt mottagande av flyktingar. Tack vare de ersättningar som erhållits från Migrationsverket och utökade statsbidrag tillsammans med effektivt nyttjande av resurser har många stödjande insatser kunnat genomföras.

Budgeterade medel för arbetsmarknads- och integrationsverksamheten lämnar ett överskott och bidrar till årets resultat. Genomförda förändringar gällande ersättningsnivåerna för flyktingmottagningen tillsammans med minskade volymer gör att redan 2018 ser vi att intäkterna från Migrationsverket minskar rejält.

Socialnämndens övriga verksamheter visar sammantaget ett stort underskott liksom de tekniska verksamheterna under kommunstyrelsens område.

Socialnämnden har anpassat sin verksamhet inom integrationsverksamheten och minskat på antalet HVB hem, första halvåret 2018 beräknas det sista boendet stängas om det inte blir någon förändring i mottagandet.

Bygget av nya Älvgården i Pello har startat och beräknat datum för inflyttning är satt till första september 2018. Boendet ersätter två mindre boenden och samverkan mellan äldreomsorg och förskoleverksamhet ska utvecklas.

Inom personlig assistans märks tydligt de hårdare bedömningar som försäkringskassan tillämpar vad gäller assistansersättning, vilket lett till en kraftig ökning av kostnader inom kommunens LSS-verksamhet. Nämnden behöver fastställa hur organisationen inom området skall

komma att se ut framöver. Dessutom är också ny lagstiftning på inkommande som påverkar LSS-området. Ett förslag som utreds nu är ombyggnad av en kommunal fastighet till LSS boende för att möta de ökade behoven.

Beslut är fattat och verkställs under 2018 gällande omorganisation inom äldreomsorgen, med minskning av antalet särskilt boende platser samt byte av lokaler för Länsmansgårdens äldreboende och korttidsboendet.

Öppenvårdsverksamheten behöver utvärderas och beslut måste tas om huruvida verksamheten skall permanentas eller inte.

Inom **barn- och utbildningsnämndens** område påbörjar förskolan arbetet med att maten skall lagas där den äts. I planen finns förskolan Älvbacken och Lyckebo under 2018.

Förskolans lokaler i centralorten ses över.

Nya roller inom utbildning, såsom mentor och coach, utvärderas och implementeras om insatsen skapar ett ökat värde för barn och elever.

Barn- och elevhälsa arbetar mer med hälsofrämjande insatser genom att ge specialpedagogiskt stöd och handledning för barn och elever från förskola till gymnasium. Hälsofrämjande projekt del 2 genomförs i samverkan med Luleå Tekniska Universitet och Norrbottens kommuner.

Minoritetsspråken finska och meänkieli är genom revitaliseringsarbete ett synligt och levande språk i kommunen. Förslag finns angående ett meänkielicenter i kommunen. Fjärrundervisning i meänkieli ges idag till Krokoms och Älvsby kommuner. Möjligheter finns för att utöka verksamheten.

Pelloprojektet leder och utvecklar samverkan mellan förskoleverksamhet och äldreomsorgsverksamhet. Språk och kultur genomsyrar verksamheten.

Bokbussens verksamhet förändras till "Boken kommer hem" och skolbibliotek möjliggörs genom att alla skolor och förskolor åker med bussen in till biblioteket.

Inom **miljö- och byggnadsnämnden** kommer samverkan med Pajala och Överkalix att fortsätta, dels inom livsmedelsinspektionen men även när det gäller planverksamhet.

Uppdatering av detaljplaner är prioriterade områden för 2018 samt uppföljning av inventeringen av enskilda avlopp.

Regeringen har överlämnat en lagrådsremiss på en ny kommunal redovisningslag, vilken föreslås träda i kraft 1 januari 2019.

Enligt tidigare förslag skulle fullfondering av de kommunala pensionsförpliktelserna införas. I denna lagrådsremiss har man tagit bort förslaget, då det bör utredas vidare vilka konsekvenser en ändrad redovisningsmodell för kommunala pensionsförpliktelser får för den kommunala ekonomin samt hur en sådan ändring påverkar balanskravet och kravet på god ekonomisk hushållning.

Särskilda regler ska införas för värdering av finansiella instrument. Finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde, vilket kommer att påverka årets resultat för Övertorneå kommun framåt. Vid beräkningen av årets resultat efter balanskravsjusteringar ska inte återföring av orealiserade vinster i värdepapper beaktas.

I och med denna förändring i den kommunala redovisningslagen, kommer de finansiella målen att ses över inför budgetarbetet 2019-2021.

Det kommer även ställas andra upplysningskrav och utvärdering av ekonomiska och verksamhetsmässiga mål med bäring på god ekonomisk hushållning för de kommunala bolagen, vilket gör att den sammanställda redovisningen och utformningen av bolagens redovisning måste utvecklas inför 2019.

Viktiga beslut i kommunfullmäktige

- Inriktningsbeslut organisation för Övertorneå Energi AB och Övertorneå Energi Försäljning AB för att möjliggöra framtida elhandel
- Fastställande av Handlingsplan för jämställdhetsintegrering i Övertorneå kommun 2017
- Projekt öppenvård - Socialnämnden får återsöka totalt 2 500 tkr från RUR vid behov - för delfinansiering av en försöksverksamhet under två år avseende öppenvård inom områdena socialpsykiatri, missbruk och beroende samt barn/unga och deras familjer.
- Fastställande av handlingsprogram för räddningstjänst och förebyggande verksamhet i Övertorneå kommun enligt lag om skydd mot olyckor
- Bolagsordning för Övertorneå Energi Försäljning AB antas.
- Medborgarförslag - Frippesbuss på lördagar – buss-transport anordnas varannan lördag t o m 2017-12-3.
- Strandskydd och landsbygdsutveckling, tematiskt tillägg till Översiktsplan för Övertorneå kommun antas.
- Revidering av kommunfullmäktiges delegation till miljö- och byggnadsnämnden om antagande av detaljplaner och områdesbestämmelser.
- Övertorneå kommun ansöker om att Länsstyrelsen i Norrbottens län överlåter tillsynen avseende objekt med miljöpåverkande verksamheter. De objekt som idag finns verksamma i kommunen är fyra berg- och grustäkter med gällande tillstånd och Maevaara Vindkraftpark med 22 vindkraftverk inom kommunen.
- Förvärv av aktier i Inera AB
- Ändring av bolagsordning för IT-Norrbotten
- Organisation samt handlingsplan för det gemensamma folkhälsoarbetet i östra Norrbotten 2018-2021.
- Ändrad inriktning i beslut ang Hbtq certifiering av fritidsgården och övriga informationsinsatser till personal i förskola och skola.
- Kommunfullmäktige skall fr o m nästkommande mandatperiod bestå av 25 ledamöter. Andelen ersättare i kommunfullmäktige skall från och med samma mandatperiod vara oförändrat 50 %.
- Budget 2018, flerårsplan 2019-2020 antas 2017-11-29
- Proprieborgen krävs för kommunala bolagen från och med 2017 och formellt beslut tas av fullmäktige för Stiftelsen Matarengihem, Övertorneå Energi Försäljning AB och Övertorneå Energi AB.

Våra räkenskaper

Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning

Resultaträkning	Not	Kommun		Koncern	
		2016	2017	2016	2017
(mkr)					
Intäkter	1	129,3	124,3	185,9	186,9
Jämförelsestörande intäkter	2	0,0	0,0	0,0	0
Kostnader	3	-424,5	-421,1	-464,2	-463,0
Jämförelsestörande kostnader	4	0,0	-1,0	0,0	-1,0
Avskrivningar	5, 24	-18,7	-19,7	-27,8	-29,1
Verksamhetens nettokostnader		-313,9	-317,5	-306,1	-306,2
Skatteintäkter	6	182,1	187,1	182,1	187,1
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	7	133,3	126,0	133,3	126,0
Finansiella intäkter	8	3,6	7,6	3,7	6,8
Finansiella kostnader	9	-2,0	-1,1	-4,2	-2,6
Resultat före extraordinära poster, skatter		3,2	2,1	8,9	11,1
Skatt	10	0,0	0,0	-0,2	0,0
Uppskjuten skatt	11, 34	0,0	0,0	-1,2	-2,0
Årets resultat	12	3,2	2,1	7,5	9,1

Kassaflödesanalys	Not	Kommun		Koncern	
		2016	2017	2016	2017
(mkr)					
Den löpande verksamheten		3,2	2,1	7,5	9,1
Årets resultat					
Justering för av- och nedskrivning	5	18,7	19,7	27,8	29,1
Justering för gjorda avsättningar	13	0,2	-17,0	0,2	-17,0
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	14	1,6	0,0	2,8	3,6
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		23,7	4,8	38,3	24,8
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	15	-2,4	4,0	-4,7	2,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	16	3,7	15,0	6,0	13,1
Ökning/minskning förråd och varulager	17	0,0	0,0	0,3	-0,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten		25,1	23,8	39,9	39,8
Investeringsverksamheten					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar i finansiella och materiella anläggningstillgångar	18	-18,7	-16,2	-28,4	-24,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	19	1,2	0,0	1,2	1,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-17,5	-16,2	-27,2	-23,4
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		0,0	0,0	0,0	1,8
Amortering av skuld	20	-30,0	0,0	-8,0	-8,0
Ökning av långfristiga fordringar	21	0,0	0,0	-0,3	-0,3
Minskning av långfristiga fordringar	22	25,3	0,2	0,3	0,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-4,8	0,2	-8,0	-6,2
Årets kassaflöde		2,8	7,8	4,6	10,2
Likvida medel vid årets början		201,4	204,1	210,5	215,1
Likvida medel vid årets slut		204,1	211,9	215,1	225,3
		2,8	7,8	4,6	10,2

Balansräkning	Not	Kommun		Koncern	
		2016	2017	2016	2017
(mkr)					
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	23	0,0	0,0	0,7	0,6
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	24	240,1	238,4	330,6	327,4
Maskiner och inventarier	25	16,8	15,0	147,6	143,8
Finansiella anläggningstillgångar	26	21,8	21,6	3,9	3,7
Summa anläggningstillgångar		278,7	275,0	482,8	475,5
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager	27	0,0	0,0	1,4	1,5
Fordringar	28	27,4	23,3	40,0	38,0
Kortfristiga placeringar	29	179,5	184,9	179,5	184,9
Kassa och bank	30	24,6	27,0	35,6	40,3
Summa omsättningstillgångar		231,5	235,2	256,4	264,7
Summa tillgångar		510,2	510,2	739,3	740,2
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital					
Eget kapital, ingående värde	31	392,8	396,0	405,2	412,7
Årets resultat	31	3,2	2,1	7,5	9,1
Summa eget kapital		396,0	398,0	412,7	421,8
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	32	22,0	5,0	22,0	5,0
Andra avsättningar	33,34	0,0	0	3,6	5,6
Summa avsättningar		22,0	5,0	25,6	10,6
Skulder					
Långfristiga skulder	35	20,0	20,0	215,3	209,1
Kortfristiga skulder	36	72,2	87,2	85,6	98,7
Summa skulder		92,2	107,2	300,9	307,8
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		510,2	510,2	739,3	740,2

Ställda panter och ansvarsförbindelser	Not	Kommun	
		2016	2017
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder och avsättningar	37	130,8	125,2
Löneskatt på pensionsförpliktelser	37	31,7	30,4
Borgensförbindelser	38	202,3	195,3
Förvaltade stiftelser/fonder	39	0,1	0,1
Leasingåtaganden	40	1,9	1,3
Summa borgensåtagande och ansvarsförbindelse		366,8	352,3

Noter/tilläggsupplysningar

Noterna är upprättade i tkr

Not 1 Verksamhetens intäkter	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Statsbidrag	72 658	66 947	72 658	66 947
Övriga bidrag (inkl. ers. från försäkringskassan)	15 197	14 698	15 197	14 698
Ersättning/bidrag från kommun och landsting	587	604	587	604
Ersättning från AFA försäkring	0	0	0	0
Taxor och avgifter/ersättningar	20 824	20 716	55 503	57 519
Försäljningsmedel	5 960	5 973	5 960	5 973
Hyror	9 880	10 018	31 765	35 804
Förrättnings- och granskningsavgifter	491	741	491	741
Försäljning av verksamhet	3 704	4 596	3 704	4 596
Försäljning anläggningstillgång	18	0	18	0
Summa verksamhetens intäkter	129 319	124 293	185 883	186 882

Not 2 Jämförelsestörande intäkter	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
	0	0	0	0
Summa jämförelsestörande intäkter	0	0	0	0

Not 3 Verksamhetens kostnader	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Personalkostnader (inkl pensionsavsättningar)	263 766	268 529	273 638	277 776
Särskilda personalomkostnader (resor, traktamenten, kursavgifter, företagshälsovård m m)	4 311	5 024	4 548	5 486
Material och förbrukningsinventarier	27 031	28 061	28 049	33 955
Bränsle, energi och vatten	13 071	13 729	30 589	28 195
Tjänster	12 498	11 761	15 177	18 097
Entreprenader och köp av verksamheter	53 167	49 952	53 809	51 081
Bidrag	26 340	23 284	26 340	23 284
Försäkringsavgifter	1 846	1 803	2 598	2 905
Pensionsutbetalningar	6 864	7 080	7 202	7 080
Övrigt, hyror, licenser, leasing mm	15 594	12 836	22 267	16 154
Summa verksamhetens kostnader	424 487	422 059	464 216	464 013

Not 4 Jämförelsestörande kostnader	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Pensionsförpliktelse, rättelse tidigare år	0	1 016	0	1 016
Summa jämförelsestörande kostnader	0	1 016	0	1 016

Not 5 Avskrivningar	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Byggnader	14 967	15 200	17 629	17 903
Maskiner, inventarier	3 765	3 545	10 060	10 079
Immateriella anläggningstillgångar	-	-	63	64
Nedskrivning anläggningstillgångar (bokbuss, f d Kuivaskolan)	-	1 004	-	1 004
Summa avskrivningar	18 732	19 749	27 752	29 050

Not 6 Skatteintäkter	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Preliminärt erhållna skatteintäkter innevarande år	182 893	187 788	182 893	187 788
Korrigerering av slutavräkning för föregående år	198	245	198	245
Preliminär slutavräkning för innevarande år	-946	-925	-946	-925
Summa skatteintäkter	182 146	187 108	182 146	187 108

Not 7 Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Mellankommunal utjämning (hemsjukvård)	0	0	0	0
Inkomstutjämning	57 746	58 220	57 746	58 220
Kostnadsutjämning	27 009	23 275	27 009	23 275
Kommunal fastighetsavgift	7 354	7 408	7 354	7 408
Strukturbidrag/avgift	21 481	21 196	21 481	21 196
Regleringsbidrag	-157	-44	-157	-44
Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	10 489	11 289	10 489	11 289
Kompensation för höjda sociala avgifter	0	0	0	0
Statsbidrag flyktingar	9 350	4 695	9 350	4 695
Summa generella statsbidrag och utjämningsbidrag	133 272	126 039	133 272	126 039

Not 8 Finansiella intäkter	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Räntor bankmedel	24	173	66	209
Intäkter extern kapitalförvaltning	3 598	6 831	3 598	6 331
- varav aktieutdelningar	536	1 019	536	519
- varav realisationsvinster, aktier och obligationer	3 054	5 812	3 054	5 812
- varav ränta, obligationer m m	8	0	8	0
Avkastning på andra finansiella tillgångar	16	553	18	258
Summa finansiella intäkter	3 638	7 557	3 682	6 798

Not 9 Finansiella kostnader	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Ränta, pensionsskuld	194	358	194	358
Räntor anläggningslån	133	25	2 311	1 536
Övriga finansiella kostnader	4	0	10	3
Kostnader extern kapitalförvaltning	1 647	750	1 647	750
- varav realisationsförluster, aktieförsäljning/ värdepapper	953	645	953	645
- varav förvaltningsarvode	694	105	694	105
Summa finansiella kostnader	1 978	1 133	4 162	2 647

Not 10 Skatt	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Skatt på årets resultat Stiftelsen Matarengihem	0	0	0	0
Skatt på årets resultat Övertorneå Energi	0	0	-160	-36
Skatt på årets resultat Övertorneå Energi Försäljning AB	0	0	-10	-6
Summa skatt	0	0	-170	-42

Not 11 Bokslutsdispositioner	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Övertorneå Energi Försäljning AB				
Skillnaden mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enl plan	0	0	1 530	2 000
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	0	0	-336	-440
Stiftelsen Matarengihem				
Förändring av periodiseringsfond	0	0	0	0
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	0	0	0	0
Övertorneå Energi AB				
Skillnaden mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enl plan	0	0	3 836	6 900
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	0	0	-884	-1 518
Summa bokslutsdispositioner	0	0	-1 180	-1 958

Not 12 Årets resultat och balanskravsresultat	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Årets resultat enligt resultaträkning	3 178	2 056	7 504	9 116
Avdrag realisationsvinst mark/maskiner och inventarier	-	-	-	-
Tillägg realisationsförluster byggnader	1 646	-	1 646	0
Justerat resultat	4 824	2 056	9 150	9 116

Not 13 Justering avsättning pensioner, andra avsättningar	Kommun	
	2016	2017
Avsättning pensioner	184	-17 005
Andra avsättningar	0	0
Summa	184	-17 005

Not 14 Justering ej likviditetspåverkande poster**Kommun**

	2016	2017
Realisationsförlust vid försäljning av fastighet	1 646	0
Summa justering ej likviditetspåverkande poster	1 646	0

Not 15 Ökning/minskning av kortfristiga fordringar**Kommun**

	2016	2017
Kundfordringar	-1 226	-1 971
Kortfristiga fordringar	1 328	5 654
Förutbetalda kostnader, upplupna intäkter	-2 473	357
Summa ökning/minskning kortfristiga fordringar	-2 371	4 040

Not 16 Ökning/minskning kortfristiga skulder**Kommun**

	2016	2017
Kortfristiga skulder	6 840	-5 702
Leverantörsskulder	178	5 412
Mervärdeskatter	486	-631
Personal skatter/avgifter	182	-8
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	-3 996	15 942
Summa ökning/minskning kortfristiga skulder	3 690	15 013

Not 17 Ökning/minskning förråd och varulager**Koncern**

	2016	2017
Stiftelsen Matarengihems förändring	0	3
Övertorneå Energis förändring	0	113
Övertorneå Energi Försäljning ABs förändring	0	-216
Summa ökning/minskning förråd och varulager	0	-100

Not 18 Investeringar i materiella och finansiella anläggningstillgångar	Kommun	
	2016	2017
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	17 478	16 111
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	1 938	42
Statliga investeringsbidrag	-62	0
Taxor/avgifter	-624	
Summa investeringar i materiella anläggningstillgångar	18 730	16 153

Not 19 Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Kommun	
	2016	2017
Kattilakoski	1 200	0
Summa försäljning materiella anläggningstillgångar	1 200	0

Not 20 Amortering av skuld	Kommun	
	2016	2017
Övertorneå kommun	30 000	0
Övertorneå Energi AB	0	0
Stiftelsen Matarengihems amortering	0	0
Övertorneå Energi Försäljning AB	0	0
Summa amortering av skuld	30 000	0

Not 21 Ökning av långfristiga fordringar	Kommun	
	2016	2017
Övertorneå Energi Försäljning AB	0	0
Summa ökning av långfristiga fordringar	0	0

Not 22 Minskning av långfristiga fordringar	Kommun	
	2016	2017
Tornedalens Folkhögskola	250	250
Övertorneå Energi Försäljning AB	25 000	0
Summa minskning av långfristiga fordringar	25 250	250

Not 23 Immateriella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Stiftelsen Matarengihem				
Bostadslånepost	0	0	285	257
Underhållslånepost	0	0	372	336
Summa immateriella anläggningstillgångar	0	0	657	593

Not 24 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Kommun	
	2016	2017
Ingående anskaffningsvärde	502 158	509 245
Ackumulerade avskrivningar	-258 051	-269 180
Ingående bokfört värde	244 107	240 065
Investeringar försäljningar	7 086	14 171,0
Årets avskrivningar	-11 129	-15 929
Utgående anskaffningsvärde	509 244	523 416
Utgående ack avskrivningar	-269 180	-285 109
Utgående bokfört värde	240 064	238 307

Not 25 Maskiner och inventarier	Kommun	
	2016	2017
Ingående anskaffningsvärde	51 863	54 885
Ackumulerade avskrivningar	-34 336	-38 101
Ingående bokfört värde	17 527	16 784
Investeringar försäljningar	3 022	2 074
Årets avskrivningar	-3 765	-3 820
Utgående anskaffningsvärde	54 885	56 960
Utgående ack avskrivningar	-38 101	-41 922
Utgående bokfört värde	16 784	15 038

Not 26 Finansiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Aktier				
IUC Norrbotten	15	15	15	15
I Norrbotten AB	11	14	11	14
Kommunaktiebolaget	2	2	2	2
BD pop AB	10	10	10	10
Övertorneå Energi Försäljning AB	3 000	3 000	0	0
Övertorneå Energi AB	12 000	12 000	0	0
Filmpool Nord AB	65	65	65	65
IT Norrbotten	12	12	12	12
NLL	3	0	3	0
Inera	0	42	0	42
Summa aktier	15 118	15 160	118	160
Andelar				
Kommuninvest ekonomiska förening	2 115	2 115	2 115	2 115
Övertorneå Folkets Hus	40	40	40	40
Kollektivtrafikmyndigheten	161	161	161	161
Summa andelar	2 316	2 316	2 316	2 316
Grundfondskapital				
I Norrbotten AB	11	11	11	11
Stiftelsen Matarengihem	2 934	2 934	0	0
Summa grundfondskapital	2 945	2 945	11	11
Utlämnade lån				
Tornedalens Folkhögskola	500	250	500	250
Övertorneå Energi Försäljning AB	0	0	0	0
Företagslån Kommuninvest	888	888	888	888
Summa utlämnade lån	1 388	1 138	1 388	1 138
Stiftelsen Matarengihem				
Andra långfristiga värdepappersinnehav	0	0	61	66
Summa	0	0	61	66
Förvaltade stiftelser	51	51	51	51
Summa finansiella anläggningstillgångar	21 818	21 610	3 945	3 742

Not 27 Förråd, lager	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Stiftelsen Matarengihem	0	0	63	60
Övertorneå Energi AB	0	0	330	546
Övertorneå Energi Försäljning AB	0	0	959	846
Summa förråd, lager	0	0	1 352	1 452

Not 28 Fordringar	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Konsumtionsavgifter (va-avgifter)	1 341	886	1 813	2 896
Fakturafordringar, vård och omsorg	353	291	353	291
Fakturafordringar, tekniska enheten	1 416	2 065	1 416	2 065
Momsavräkningsfordran	6 190	6 116	6 190	6 116
Skattefordran	-196	553	-196	553
Stats- och EU-fordringar	11 293	2 868	11 293	2 868
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	6 756	6 800	13 081	13 177
Övriga fakturafordringar, barn- och utbildning och diverse	217	1 575	415	1 587
Övriga kortfristiga fordringar	0	2 178	5 587	8 381
Summa fordringar	27 372	23 332	39 952	37 934

Not 29 Kortfristiga placeringar	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Stiftelsen Matarengihems placering	0	0	0	0
Depåkonto hos Nordnet/Söderberg o Partners	693	428	693	428
Aktier och aktiefonder, svenska	4 882	20 567	4 882	20 567
Utländska aktier och aktiefonder	991	11 170	991	11 170
Räntefonder	157 961	149 846	157 961	149 846
Alternativa investeringar	14 991	2 928	14 991	2 928
Summa kortfristiga placeringar	179 518	184 939	179 518	184 939

Not 30 Kassa och bank	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Kassa	0	2	0	2
Plusgirot	7 722	8 215	7 722	8 215
Bank	16 900	18 759	27 902	32 083
Summa kassa och bank	24 621	26 976	35 623	40 300

Not 31 Eget kapital	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Ingående eget kapital	392 793	395 971	405 216	412 721
Årets resultat	3 178	2 056	7 504	9 116
Utgående eget kapital	395 971	398 027	412 720	421 837

Anm. Se förklaring not 14, 78 % av obeskattade reserver fördelas till eget kapital i den sammanställda redovisningen enligt RKR 8.2.

Not 32 Avsättning för pensioner	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Avsättning pensioner exkl. garantipensioner	17 721	4 004	17 721	4 004
Avsättning löneskatt	4 299	971	4 299	971
Summa avsättning för pensioner	22 020	4 975	22 020	4 975

Kommunen har beslutat att pensionsavgifterna enligt det kommunala pensionsavtalet skall utbetalas fullt ut till av anställda individuellt valda pensionskonton fr. o m 1998.

Analys av pensionskuldens utveckling i tkr Övertorneå kommun	2016	2017
IB Avsatt till pensioner exkl ÖK-SAP	17 573	17 721
Ränteuppräknig	265	56
Basbeloppsuppräknig	-70	292
Nya utbetalningar	-786	-98
Sänkning av diskonteringsräntan	0	0
Intjänad PA-KL	0	0
Slutbetalning FÅP	0	0
Intjänad förmånsbestämd ålderspension	500	-14 370
Nya efterlevnadspensioner	310	0
Övriga poster	-71	403
UB avsatt till pensioner exkl ÖK-SAP	17 721	4 004
Aktualiseringsgrad	87 %	94 %

Not 33 Andra avsättningar	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Redovisat värde vid årets början	0	0	2 446	3 586
Nya avsättningar	0	0	1 140	1 958
Ianspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Outnyttjade belopp som återförs	0	0	0	0
Utgående avsättning	0	0	3 586	5 544

Avsättning för skatt innefattar dels skatt på obeskattade reserver, dels skatt på skillnaden mellan bokförda och skattemässiga avskrivningar för de tre bolagen i koncernen

Not 34 Obeskattade reserver	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Övertorneå Energi Försäljning AB				
Ackumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar utöver plan	0	0	5 200	7 200
Stiftelsen Matarengihem				
Periodiseringsfond	0	0	0	0
Övertorneå Energi AB				
Ackumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar utöver plan	0	0	11 100	18 000
Summa obeskattade reserver	0	0	16 300	25 200

Enligt RKR 8.2 skall av obeskattade reserver 22,0 % fördelas på avsättningar och 78,0 % på eget kapital

Not 35 Långfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Ingående skuld	50 000	20 000	223 263	215 263
Inlösen av lån/amorteringar	-30 000	0	-51 000	-48 210
Upptagande av nya lån	0	0	43 000	42 000
Summa långfristiga skulder	20 000	20 000	215 263	209 053

Not 36 Kortfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2016	2017	2016	2017
Leverantörsskulder	11 766	17 179	17 770	21 969
Momsskulder	1 534	903	2 339	2 193
EU-projekt, beviljade medel	2 236	0	2 236	0
Arbetsgivaravgifter	4 720	4 764	5 150	5 006
Anställdas skatter	3 910	3 902	4 057	4 130
Upplupen semesterskuld, ferielöneskuld och övertidsersättning	13 293	13 658	13 596	14 221
Upplupen löneskatt, individuell del	3 910	8 018	3 910	8 018
Upplupna räntekostnader	1	0	34	37
Upplupna pensionskostnader, individuell del	8 841	9 834	8 841	9 834
Retroaktiva löner	1 493	1 248	1 564	1 341
Projektmedel till olika projekt	9 810	6 982	9 810	6 982
Upplupna leverantörsskulder, IoF	3 232	7 186	3 232	7 186
Förutbetalda intäkter	0	0	1 460	57
Depositionsavgift bredband	639	0	639	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 855	6 568	7 039	10 794
Övriga upparbetade kostnader/förutbetalda skatteintäkter	3 946	6 957	3 946	6 957
Summa kortfristiga skulder	72 186	87 199	85 622	98 725

Not 37 Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar i tkr

	2016	2017
Ingående ansvarsförbindelse	137 637	130 772
Ränteuppräknings	1 215	1 153
Basbeloppsuppräkning	780	2 768
Gamla utbetalningar	-6 088	-6 303
Aktualisering	-1 060	-2 985
Sänkning av diskonteringsränta	0	0
Bromsen	0	0
Övriga poster	-1 712	-250
Summa ansvarsförbindelse	130 772	125 155
Löneskatt	31 725	30 363
Utgående ansvarsförbindelse	162 497	155 518

Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper. Förtroendevalda i Övertorneå kommunalrådet som har rätt till pensioner enligt bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF) ingår i beräkningen av pensionsåtagande som ansvarsförbindelse eller avsättning.

Not 38 Borgensförbindelser	2016	2017
Stiftelsen Matarengihem (helägt bostadsföretag)	76 553	76 553
Övertorneå Energi AB	68 710	67 000
Övertorneå Försäljning AB	50 000	45 500
Förlustansvar, statliga bostadslån för egnahem	1 949	1 300
Brf Väktaren Övertorneå	5 122	4 952
Summa borgensförbindelser	202 334	195 305

Övertorneå kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2017-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Övertorneå kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2017-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 342 483 929 484 kronor och totala tillgångar till 349 243 746 321 kronor. Övertorneå kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 187 170 643 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 190 689 754 kronor. Kommunens totala insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening 2017-12-31 är 4 142 700 kronor.

Not 39 Förvaltade fonder/stiftelser belopp i kronor

	Kommun	
	2016	2017
Abraham Montells fond	2 215	2 215
Lundblads donationsfond	16 298	16 298
H S Styrmans stipendiefond	16 459	16 459
J F Gryms minnesfond	9 153	9 153
H och J Metsävainios minnesfond	6 987	6 987
Summa förvaltade fonder/stiftelser	51 112	51 112

Anmärkning: Samtliga fonder förvaltas av skolstyrelsen (BUN)

Not 40 Operationella leasingavtal i tkr

	Kommun	
	2016	2017
Totala leasingavgifter	1 932	1 305
Med förfall inom 1 år	0	0
Med förfall inom 1-5 år	1 932	1 305

Kommentar: Leasingavtalen avser leasing av kopiatorer och övriga tekniska hjälpmedel.

Driftsredovisning

Ansvarig nämnd/styrelse eller annat organ (mkr)	Redovisning		
	Nettokostnad		Avvikelse mot budget
	2016	2017	2017
Kommunfullmäktige	0,6	0,6	0,0
Revision	0,9	0,9	0,0
Överförmyndare	0,5	0,7	0,0
Kommunstyrelse	69,8	67,4	-6,2
Miljö- och byggnadsnämnd	2,5	2,4	0,3
Barn- och utbildningsnämnd	110,3	110,2	2,6
Socialnämnd	124,6	131,3	5,3
Summa drift hos nämnder/styrelser	309,2	313,4	2,0
Differens, personalförsäkring	-0,3	-1,0	1,7
Pensioner, utbetalningar	8,8	10,1	-0,6
Värdereglering kundfordringar	0,5	-0,1	0,1
Återförda kapitalkostnader	-24,7	-24,6	1,2
Avskrivningar	18,7	19,7	-1,8
Realisationsförluster byggnader och övriga kostnader	1,6		
Verksamhetens nettokostnader	313,9	317,5	2,6
- varav jämförelsestörande post	0,0	1,0	-1,0
Resultaträkning i övrigt			
Verksamhetens nettokostnader	-313,9	-317,5	2,6
Skatteintäkter	182,1	187,1	1,1
Generella stats- och utjämningsbidrag	133,3	126,0	-0,4
Finansiella intäkter	3,6	7,6	2,6
Finansiella kostnader	-2,0	-1,1	0,3
Årets resultat = förändring av eget kapital	3,2	2,1	6,2

Årets budget: 2,1 mkr
 Medel för framtida åtaganden Kf §2 2015: - 5,2 mkr
 Projekt Övertorneå 2020 Kf §103 2016: - 1,0 mkr
 - 4,1 mkr

Årets resultat: 2,1 mkr
 .
 Avvikelse mot budget: 6,2 mkr.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning per projekt, tkr	Budget 2017	Utfall 2017	Avvikelse
Inventarier kommunal verksamhet	100	0	100
Datasystem	450	352	98
Nätverk + el i kommunhus	100	0	100
Meäninfra	114	21	93
Telefonväxel	650	0	650
Luppioberget	1 000	144	857
Rastplatser	862	323	539
Upprustning gator Övertorneå	880	553	327
Gestaltningprogram	632	472	160
Asfalt gång- och cykelvägar	395	273	122
Upprustning gator Hedenäset	500	30	470
Byte vägbelysning	1 000	758	242
Hedenäset vattenledning Kalixvägkorsningen	1 500	51	1 450
Pello avloppsledningar	2 725	1 381	1 344
Pello avloppspumpstation	1 857	165	1 692
Pumpsump & avloppspumpar	500	605	-105
Nya avstängningsventiler	437	367	70
Digitalisering tekniska 2020	200	37	164
Lokstallarna oljeavskiljning	400	399	1
Lokstallarna dagvattenbrunn	200	193	7
Silvertallen fasad takbyte	0	491	-491
Mellanstadiet skrivsalen uppfräschning	70	0	70
Csk öta kök, vilorum mm.	628	757	-129
Digitalt nyckelsystem	400	564	-164
Ljusterapi	100	0	100
Utemiljö Björkebygården	100	68	32
Dagcenter skötrum	100	143	-43
Särkivaara kylld mat	150	1 214	-1 064
Ekobadet upprustning	800	1 014	-214
Pooltäcked badhuset	250	252	-2
Förvaltningsbyggnad parkering	200	71	129
Förvaltningsbyggnad dörrar	280	196	84
Minnesmärke järnvägsepok	150	0	150
Infrastruktur bredband	4 195	2 160	2 035
Ekforshuset fasad	350	370	-20
Inventarier skolor/förskolor	150	161	-11
Inventarier Svanstein	160	108	52
Meröppet bibliotek	250	0	250
Kopieringsmaskin gymnasiet	80	0	80
Inventarier makerspace	100	0	100
Hemkunskapen uppfräschning	400	79	321
Datorer socialnämnden	100	1	100
Nyckelfri hemtjänst	579	586	-7
Inventarier socialförvaltningen	100	0	100
Bilar socialförvaltningen	600	0	600
Tennisplan underlag/nät	250	8	242
Cykelcrossbana	100	0	100
Taggar tidtagning tävling	150	247	-97
Belysning idrottsplan	200	328	-128
Aktivitetspark	350	367	-17
Belysning Särkijärvi ekopark	350	540	-190
Sarg isladan	0	0	0
Paddok ridhuset	200	152	48
Konstens väg etapp 1	100	114	-14
Summa investeringar	26 494	16 111	10 383

VA-redovisning

Enligt nya Vattentjänstlagen gällande från 1 januari 2007, skall vatten- och avloppsverksamheten särredovisas i det ekonomiska bokslutet.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgick till 9,3 mkr vilket är en liten ökning med 0,1 mkr jämfört med föregående år.

Av de totala intäkterna utgör brukningsavgifterna 90,1 %, en minskning i kronor med 0,3 mkr och procentuellt med 3,4 %. Jämfört med 2016 däremot har anläggningsavgifter och övriga intäkter ökat med 0,1 mkr.

De interna intäkterna har ökat med 1,9 % (0,2 mkr) samt utgör 7,6 % av de totala intäkterna.

Verksamhetens kostnader

Under 2017 har det skett en kostnadsminskning med 0,4 mkr i förhållande till 2016. Kostnadsminskningen har skett på den externa sidan med 0,3 mkr och den interna med 0,1 mkr. Däremot finns en kostnadsökning vad gäller avskrivningar med 0,4 mkr.

Av verksamhetens kostnader utgörs 38,6 % av personalkostnader (3,8 mkr) och är en ökning med 2,2 % jämfört med 2016.

Inga fördelade kommunövergripande kostnader, till exempel kommunledningsfunktion, ekonomifunktion, personalfunktion, kundtjänst, är medräknade.

Finansiering

VA-verksamheten finansieras helt av lån från kommunen. Inga finansiella kostnader avseende ränta på kommunlån belastar verksamheten. Verksamheten belastas däremot med kapitalkostnader, avskrivningar samt en internränta på gjorda investeringar.

Periodens resultat

Resultatet för 2017 är – 3,3 mkr och är en liten förbättring (17,4 tkr) jämfört med föregående år.

Anläggningstillgångarna

Värdet på anläggningstillgångarna för bokslut 2017 är 43,6 mkr och är en ökning av dessa med 0,1 mkr.

Årets avskrivning uppgick till 2,9 mkr.

Målsättning

Enligt beslut i kommunfullmäktige (Kf § 88 2016-11-07) skall en täckningsgrad (intäktsfinansiering) på 100 % eftersträvas eftersom VA-kollektivet skall vara självbärande.

Täckningsgraden har ökat något från föregående år med 0,3 % och uppgår till 73,7 %, utfallet för 2017 uppfyller därmed inte kommunfullmäktiges uppsatta mål.

Kvalitetsgarantier

Provtagningar och analyser som genomförts på dricksvattnet under året visar att Livsmedelsverkets normer i huvudsak uppfylls.

Leveransen av dricksvatten till anslutna abonnenter har tillgodosetts.

Reningsverkens funktion har under året som helhet varit god och kvalitetsmålen har därmed uppfyllts.

VA-redovisning resultat- och balansräkning

Resultaträkning, mkr	2016	2017
Verksamhetens intäkter	9,3	9,3
Brukningssavgifter	8,7	8,4
Anläggningsavgifter	0,0	0,2
Övriga externa intäkter	0,1	0,0
Interna intäkter	0,5	0,7
Verksamhetens kostnader	-10,2	-9,8
Externa kostnader	-8,9	-8,6
Interna kostnader	-1,3	-1,2
Avskrivningar	-2,4	-2,9
Verksamhetens nettokostnader	-3,4	-3,3
Årets resultat	-3,4	-3,3
Balansräkning, mkr	2016	2017
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	42,7	42,8
Maskiner och inventarier	0,8	0,6
Anläggningsavgifter	0,0	0,2
Summa anläggningstillgångar	43,5	43,6
Kundfordringar, VA	0,9	0,6
Summa omsättningstillgångar	0,9	0,6
Summa tillgångar	44,4	44,2
Eget kapital, årets resultat	-3,4	-3,3
Summa eget kapital	-3,4	-3,3
Lån av kommunen	-40,3	-40,8
Leverantörsskulder	-0,7	-0,1
Summa skulder	-41,0	-40,9
Summa eget kapital och skulder	-44,4	-44,2

Redovisningsprinciper

Redovisningen har skett i enlighet med den kommunala redovisningslagen som gäller från och med 1998 och i överensstämmelse med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt god redovisningssed.

Övergripande redovisningsprinciper som alltid beaktas i redovisningen för att ge en så rättvisande bild som möjligt är:

- **Principen om pågående verksamhet**
- **Försiktighetsprincipen.** Innebär att tillgångar aldrig får överskridas, skulder aldrig undervärderas, förluster skall alltid föregripas och vinster får aldrig föregripas.
- **Matchningsprincipen.** Innebär att utgifter och intäkter ska periodiseras till rätt år.
- **Principen om öppenhet** innebär att om det råder tvekan mellan två redovisningssätt så ska alltid den mest öppna beskrivningen av utvecklingen och situationen väljas.
- **Kongruensprincipen** innebär att det ska finnas en överensstämmelse mellan balansräkning och resultaträkning som innebär att samtliga förmögenhetsförändringar (i balansräkningen) ska redovisas över resultaträkningen.
- **Objektivitets-, aktualitets-, relevans- och väsentlighetsprincipen** syftar bland annat till att beskriva hur redovisningsinformationen ska vara, det vill säga begriplig och att informationen ska grunda sig på underlag som är verifierbara.
- **Konsekvens och jämförbarhet** innebär att redovisningen ska ske på samma sätt mellan redovisningsåren och kunna jämföras mellan olika bokföringsskyldiga.
- **Principen om historiska anskaffningsvärden.**

Periodisering

Periodisering av utgifter och inkomster har gjorts enligt väsentlighetsprincipen. Leverantörs- och kundfakturor som anlänt efter balansdagen, men är hänförliga till räkenskapsåret, har tagits upp som skuld respektive fordran. Statsbidrag till driftkostnader och investeringskostnader har fordringsförts. Inte utbetalade men beslutade bidrag till utomstående har skuldförts om de uppgår till väsentligt belopp. Externa utgifts- och inkomsträntor är periodiserade. Lönerna redovisas i huvudsak enligt kontantmetoden.

Periodisering av skatteintäkter

Kommunalskatten har periodiserats i enlighet med Rådet för kommunal redovisning rekommendation nr 4. Kommunen har i bokslutet för år 2017 bokfört den definitiva slutavräkningen för år 2016 och en preliminär avräkning för 2017 i resultaträkningen.

Periodisering av löneskatt

Den särskilda löneskatten på pensionskostnaden har periodiserats i enlighet med RKR nr 17 och belastat resultaträkningen. Den preliminära löneskatten för år 2017 har betalats löpande varje månad.

Omsättningstillgångar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet eller verkligt värde. Fordran med förfallotid inom ett år från balansdagen beaktas som kortfristig.

Hyres-/leasingavtal klassificeras som operationella avtal eftersom det avser leasingavtal bilar och är av mindre omfattning och därför inte påverkar bedömningen av kommunens resultat och ställning.

Arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifter har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg (po-pålägg) i samband med löneredovisningen och interndeberas förvaltningarna med följande pålägg för år 2017:

- Förtroendemän/uppdragstagare 31,42 %
- Arbetstagare med kommunalt avtal och med pensionsrätt 38,33 %

Anslutningsavgifter

Utdebiterade anslutningsavgifter för vatten/avlopp redovisas som intäkt i resultaträkningen.

Skuld för semester, ferielön och okompenserad övertid som ej var uttagen per 31 december redovisas som kortfristig skuld enligt gällande löneläge inklusive arbetsgivaravgifter för kommande år. I det fall amorteringen av långfristiga lån sker nästkommande år redovisas denna som kortfristig skuld

Kapitalkostnader

Vid beräkningen av kapitalkostnader används den s.k. nominella metoden. Med nominell metod menas att kapitalkostnaden beräknas utifrån

Årlig avskrivning på investeringens anskaffningsvärde utifrån investeringens ekonomiska livslängd.

Ränta som beräknas som medelräntan på femårig statsobligation två år före budgetåret (räntan 2017 var 2,4 %) på kvarstående bokfört värde.

Anläggningstillgångar

I balansräkningen har anläggningstillgångarna upptagits till anskaffningsvärde minus investeringsbidrag efter avdrag för planenlig avskrivning. De investeringar som aktiveras som anläggningstillgångar har i huvudsak haft ett anskaffningsvärde som överstiger 20 000 kronor och en livslängd som överstiger 3 år. Anskaffningskostnaden för pågående anläggningar aktiveras löpande.

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt mervärde. På tillgång i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. Arbetet mellan ekonomienheten och tekniska enheten fortsätter för att se över och dela upp alla anläggningstillgångar enligt rekommendationen för komponentavskrivning. I dagsläget delas nya investeringsprojekt upp i komponenter.

Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3, 5, 10, 12, 15, 20, 40, 50, 80 år. En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs.

Pensionsåtagande redovisas enligt blandmodellen. Förmåner intjänade från och med 1998, särskild avtalspension samt förpliktelser där utbetalningen påbörjats redovisas som avsättning. Förmåner intjänade före 1998 samt förpliktelser till anställda och förtroendevald som inte har börjat utbetalas redovisas som ansvarsförbindelse. Nästa års pensionsutbetalningar redovisas som kortfristig skuld. Beräkningar av det samlade åtagandet har utförts av KPA enligt RIPS 07 och baseras på nu gällande pensionsavtal.

Extern kapitalförvaltning

Extern kapitalförvaltning redovisas som omsättningstillgång enligt fastställda regler/riktlinjer av kommunfullmäktige.

Nedskrivning anläggningstillgång

För att en nedskrivning eller återföring av nedskrivning ska vara aktuell görs en prövning av tillgångens värde. En värdering av tillgången görs som jämförs med redovisat bokfört värde.

Värdereglering kundfordringar

Kundfordringar äldre än ett år redovisas som osäkra fordringar.

Sammanställd redovisning (koncern)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kapitel 8 och utformas enligt god redovisningssed. I koncernbokslutet ingår Övertorneå kommun och de bolag i vilka kommunen direkt eller indirekt innehar en röstandel av minst 20 procent, nämligen: Stiftelsen Matarengihem (100 %), Övertorneå Energi Försäljning AB (100 %) och Övertorneå Energi AB (100 %). Ingen omräkning av bolagens avskrivningar i komponenter har gjorts för räkenskapsåret, då kommunen själv inte tillämpar komponentavskrivning fullt ut.

Den sammanställda redovisningen har gjorts enligt förvärvsmetoden. Med proportionell konsolidering menas att endast ägda andelar av dotterföretagens resultat- och balansräkningar tas in i den sammanställda redovisningen. Förvärvsmetoden innebär att anskaffningsvärdet för dotterföretagens andelar avräknas mot förvärvat eget kapital. I eget kapital ingår härmed förutom kommunens eget kapital endast den del av dotterföretagens egna kapital som intjänats efter förvärvet. Eftersom koncernredovisningen endast ska visa enheternas relationer med omvärlden har interna mellanhavanden tagits bort. Enhetliga redovisningsprinciper finns inte mellan kommunen och dotterföretagen men där avvikelser finns har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande. Samtliga dotterföretag har liksom kommunen kalenderår som redovisningsår.

Jämförelsestörande poster redovisas i not till berörd resultatpost. Avvägning har gjorts mellan krav på information och överskådlighet.

Rekommendation RKR 18.1 följs inte av Övertorneå kommun när investeringsbidragen samt anslutningsavgifterna är av ringa betydelse samt ersättning för gjorda investeringar (gator/vägar) avser ett samarbetsprojekt mellan Trafikverket och Övertorneå kommun

Begreppsförklaringar

Anläggningskapital: Bundet eget kapital i anläggningar. Utgör skillnaden mellan anläggnings-tillgångar och långfristiga skulder. Anläggningskapitalet är en del av det egna kapitalet.

Anläggningstillgångar: Fast och lös egendom avsedda att stadigvarande användas i verksamheterna.

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balans-räkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivningar är planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela anskaffningskost-naden över tillgångens livslängd.

Avsättningar: Ekonomiska förpliktelser som är säkra, men ovissa till belopp eller tidpunkt då de ska infrias, t ex pensionsförpliktelser.

Balansräkningen: Visar den ekonomiska ställningen i sammandrag vid räkenskapsårets utgång. Kommunens samtliga tillgångar och skulder samt eget kapital redovisas. Ställda panter och ansvarsförbindelser upptas inom linjen.

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Driftredovisningen: Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital: är totala tillgångar minus avsättningar och skulder (nettoförmögenhet). Består av anläggningskapital (bundet kapital i anläggningar mm) och rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investerings-ändamål).

Externa intäkter och kostnader: Kommunens bruttokostnader och bruttointäkter under året.

Extraordinära intäkter/kostnader: Saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Finansiella intäkter/kostnader redovisas under särskild rubrik i resultaträkningen, exempelvis ränte-intäkter, utdelning, räntekostnader m m.

Finansieringsanalys: Visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansierings-verksamheten. Visar hur förändring av likvida medel skett (årets kassaflöde).

Finansnettot är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Förutbetalda kostnader: Kostnader betalda innevarande år som avser kommande år (fordran).

Förutbetalda intäkter: Intäkter erhållna innevarande år som avser kommande år (skuld).

Förvärvsmetod: Vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital elimineras varefter intjänat kapital räknas in i den sammanställda redovisningens egna kapital.

Intern ränta: Kalkylmässig beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Investeringsredovisningen: Redovisar in- och utbetalningar för årets nettoredovisningar i till exempel fastigheter, anläggningar, maskiner och inventarier. Dessa tillgångar är avsedda att användas under en längre tidsperiod.

Jämförelsestörande poster: Händelser eller tran-saktioner som inte är extraordinära men viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder mellan olika kommuner.

Kapitalkostnader: Årlig finansiell ersättning mellan kommunens finansförvaltning och övriga förvaltningar för att man nyttjar en investering (byggnad, anläggning, inventarier).

Kassalikviditet är omsättningstillgångar (omsättnings-tillgångar exklusive förråd) satt i relation till de kort-fristiga skulderna. Visar betalningsberedskap på kort sikt, d v s förmågan att betala de kortfristiga skulderna.

Kortfristiga fordringar och skulder: Fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likvida medel: Kontanter eller tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa-, plusgirot och banktillgångar, postväxlar samt värdepapper till exempel statsskuldväxlar, bankcertifikat.

Likviditet: Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid). Likviditeten kan beräknas på olika sätt. Kassalikviditet är omsättningstillgångar minus varulager delat med kortfristiga skulder. Balanslikviditet är omsättningstillgångar delat med kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet (omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder) i förhållande till årets externa utgifter.

Långfristiga fordringar och skulder: Fordringar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Löneskatt är skatt på pensionsförmåner till anställda.

Nettoinvesteringar: Investeringsutgifter efter avdrag för investeringsbidrag

Nyckeltal: Mäter förhållandet mellan två storheter, t ex likvida medel i % av externa utgifter (likviditet).

Omsättningstillgångar: Tillgångar som beräknas innehas kortvarigt, exempelvis kundfordringar och förrådsartiklar. Dessa tillgångar kan på kort tid omsättas till likvida medel.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Proportionell konsolidering: Om ett ägt bolag ej är helägt tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i den sammanställda redovisningen.

Rörelsekapital: Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter. Rörelsekapitalet är en del av det egna kapitalet.

Resultaträkning: Sammanfattar årets intäkter och kostnader och därmed hur förändringen av kommunens eget kapital framkommit. Denna förändring kan också beräknas genom att man jämför eget kapital i de senaste två årens balansräkningar.

Sammanställd redovisning: Sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Ger en helhetsbild av ekonomiska åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Skattekraft: Antal skattekronor per invånare.

Skatteunderlag: Totala beskattningsbara inkomster. Uttrycks vanligen i skattekronor, det vill säga skatteunderlaget delat med 100.

Soliditet: Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, dvs. graden av egna finansierade tillgångar. Visar i vilken utsträckning som tillgångarna är finansierade med eget kapital och därmed hur stabil kommunen är. Måttet beskriver kapitalstyrkan vilket ger vägledning vid investeringsbeslut och dess konsekvenser på lång sikt.

Skuldsättningsgrad: Visar på motsatsen till soliditet, dvs. i vilken utsträckning som tillgångarna är finansierade med lån.

Vision: Anger ett framtida, ej tidsbestämt, önskvärt tillstånd och talar om vart Övertorneå är på väg.